DARBININKAS

LXXVI. Nr. 10
Kovo - March 8, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Rytinėje Vokietijoje, vos keturiems mėnesiams praslinkus nuo susijungimo su Vakarų Vokietija, prasidėję darbininkų streikai grasina ekonominiam atstatymui, kurį federalinė valdžia nori pastūmėti priekin, pakeldama pajamų mokesčius.

Discovery, Amerikos daugkartinio skridimo erdvėlaivis, turėjęs būti paleistas skrydžiui kovo 9, atidėtas remontui, nes reikia pataisyti atsiradusius plyšius prie durų, kurios bus naudojamos laivui sugrįžtant į Žemę ir nusileidžiant. NASA inžinieriai tvirtina, kad remontas galįs užtrukti arti mėnesio.

Thailando kariuomenės vadai, be kraujo praliejimo įvykdę perversmą, pranešė gyventojams, kad šešių mėnesių laikotarpyje jie praves rinkimus pagal modifikuotą konstituciją. Penkių vadų junta, atstovaujanti visas kariuomenės ir policijoos rūšis, suėmė premjerą, paleido parlamentą ir suspendavo senąją konstituciją. Tai jau septynioliktasis perversmas nuo 1932 m., kada buvo įvesta konstitucinė monarchija.

Lenkija, kurios ekonominė padėtis reikalinga paramos iš užsienio, susitarė su Washingtone savo būstinę turinčiu Tarptautiniu Monetariniu Fondu dėl $2 bilijonų paskolos trejiems metams. Tuo tarpu jos premjeras Bielecki Gdanske vykstančio metinio Solidarność unijos nariams pasakė, kad, siekiant socialinės taikos, reikia susiveržti diržus. Vadinasi — nebus atlyginimų pakėlimo.

Sovietų Sąjungos ir Pietų Afrikos respublikos diplomatiniai santykiai dėl pastarosios praktikuojamos rasinės diskriminacijos buvo nutraukti 1955 metais. Dabar norima juos iš dalies atstatyti, bet dar neinama prie visiško atkūrimo — būsią tik atidaryti vadinami "interesų skyriai" abiejų šalių sostinėse. Maskva ėmusis iniciatyvos, nes sakosi "pastebėjusi", jog Pietų Afrika švelninanti savo aparteido politiką.

Čekoslovakija priėmė naują įstatymą, pagal kurį bus sugrąžinta ar kompensuota komunistinės valdžios nusavintoji nuosavybė. Tos kategorijos turtas siekiąs arti $10 milijardų. Suinteresuotieji savininkai ar jų įgaliotiniai savo pretenzijas turi pareikšti iki šių metų rugpjūčio pabaigos. Tai pirmoji valstybė Rytų Europoje, priėmusi tokius įstatymus. Kitur — dar tyla.

Prancūzijai priklausančioje Indijos vandenyne esančioje St. Denis saloje kilo neramumai dėl to, kad valdžia uždarė populiarią nelegaliai veikiančią TV stotį, transliavusią sekso ir karato filmus. Gyventoju tarpe kilusių riaušių raminti pasiųstas iš Paryžiaus užjūrio reikalų ministras ir keletas policininkų.

Ukrainos sostinėje Kijeve netrukus atidaroma JAV konsulatas. Valstybės departamentas aiškina, jog tai nesąs koks nors Ukrainos diplomatinis pripažinimas, bet normalus JAV ir Sovietų Sąjungos diplomatinių postų padidinimas. Dėl to konsulato atidarymo pasitarimai tarp tų dviejų valstybių vyko arti penkiolikos metų.

KOMUNIZMAS SU ŽMONIŠKU VEIDU NEĮMANOMAS

Lietuvos Generalinio Konsulo ANICETO SIMUČIO kalbos, pasakytos vasario 17 Chicagoje Lietuvos nepriklausomybės minėjime, santrauka

Jau pusšimtį metų besitęsiant okupacijai, 73-ją Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį minime su liūdesiu ir kartu su nepalaužiamu tikėjimu į artėjančią laisvę. Į tą tikėjimą jungiasi jau dvi okupacijoje užaugusios generacijos.

Drąsos ir ryžto įkvėpimas kovoti už nepriklausomybę ateina iš paties Vasario Šešioliktosios akto atsiradimo aplinkybių. Po 123-jų caristinės okupacijos metų, dar naujiems okupantams tebesiaučiant visoj Lietuvoj, Vilniuje susirinko dvidešimts drąsių vyrų ir savo parašais paskelbė prisikeliančios tautos valią. Okupantų akimis žiūrint, tai buvo nelegalus veiksmas, todėl Vasario Šešioliktosios aktas buvo uždraustas skelbti. Slapta jis buvo platinamas Lietuvoj, slapta jis buvo nuvežtas ir į okupantų sostinę Berlyną, iš kur prasiveržė ir į platųjį pasaulį.

Tai buvo staigmena, kurios nesitikėjo nei okupantai, nei mūsų kaimynai. Argi, Biržiškos žodžiais tariant, girdėtas dalykas, kad mirštanti tauta, jau karstan paguldyta, ant kurios dangtis užvožtas ir jau vinimis apkaltas, atsisako būti palaidota. Prisikeliančios tautos šauksmas buvo išgirstas visoj Lietuvoj — jos laisvei ginti atsiliepė tūkstančiai jos sūnų, kurių ne vienas atidavė savo gyvybę. Lietuvos laisvė buvo apginta.

Neilgai tesidžiaugėm atgautąja laisve. Prieš penkiasdešimt metų imperialistiniai nusiteikusių suokalbininkų nauja vergija užgulė mūsų tautą. Įnirtingai šoko okupantas ją draskyti žudynėmis, kalėjimais ir trėmimais į Sibirą. Uždraustas Lietuvos istorijos ir religijos dėstymas mokyklose. Jų vieton įvesta marksizmo-leninizmo indoktrinacija. Uždraustas Lietuvos himnas ir nepriklausomos valstybės ženklai.

Netenka per daug stebėtis, kad, tokių aplinkybių paveiktas, ne vienas tėvynainis būkštavo, kad marksizmo-leninizmo-stalinizmo dvasioje auklėjami ir indoktrinuojami jaunuoliai pasimes, nueis sovietinio komunizmo keliais ir pražus mūsų tautai.

Bet štai lyg stebuklas ir vėl naujas netikėtumas. Vos tik okupacijos varžtams šiek tiek atsipalaidavus, pereitų metų kovo 11 d. demokratiniu būdu išrinkta Aukščiausioji Taryba vieningai nutaria ir paskelbia štai ką:

"Lietuvos Tarybos 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės aktas ir 1920 m. gegužės 15 d. Steigiamojo Seimo rezoliucija dėl atstatymo Lietuvos demokratinės valstybės niekada nebuvo nustoję teisinės galios ir yra Lietuvos valstybės konstitucijos pamatas".

Ši Vasario Šešioliktosios akto atnaujinimo deklaracija nuaidėjo per pasaulį ir sukrėtė Kremlių kaip dar nė vienas kitas įvykis pastaraisiais metais. Naujasis Sovietijos diktatorius, dargi Nobelio Taikos premijos laureatas, paskelbė deklaraciją esant nelegalia ir pareikalavo ją atšaukti. O kai to nebuvo padaryta, uždėjo Lietuvai ekonominę blokadą.

Kovo Vienuoliktosios aktas, kaip ir Vasario Šešioliktosios pareikalavo kraujo aukų. Už jį savo gyvybes jau atidavė eilė mūsų tautiečių, kurių vardai liks įrašyti aukso raidėmis mūsų tautos istorijoje. Jie neturėjo jokio pasiryžimo plikomis rankomis kovoti su sovietų tankais, o tik civilizuotoj eisenoj — parodyti solidarumą savo demokratiniu būdu išrinktai valdžiai. Pasiųsdamas tankus ir juodkepurių gaujas prieš ramius Lietuvos gyventojus, Gorbačiovas sukėlė pasipiktinimo bangą visame civilizuotame Vakarų pasaulyje. Kartu jis atidarė akis ne vienam Vakarų naivuoliui, savo veiksmais parodydamas, kad jis nėra nei demokratas, nei humanistas, kokiu jį vaizduoja Vakarų spauda, bet yra užkietėjęs komunistas, kurio tikslas išgelbėti komunizmą ir beirstančią Sovietijos imperiją.

Argi bent kiek save gerbiantis valdovas drįstų viešai teigti, kad jis apie tankų pasiuntimą prieš beginklius gyventojus nieko nežinąs, o po to kepti ukazus, kad Lietuvos žmonių balsavimas už nepriklausomybę ir demokratinę santvarką esąs nelegalus, kad kareivių būriai turi patruliuoti miestų gatves ir t.t. Šis tariamasis demokratas ir Nobelio Taikos premijos laureatas nesiskaito su žmonių valia, kaip nesiskaitė jo pirmtakūnai, pradedant Leninu ir Stalinu.

Tikrovėje Nobelio Taikos premija priklauso ne ginklais žvanginančiam pavergėjui, bet už mažos tautos laisvę ir demokratiją kovojančiam mūsų Vytautui Landsbergiui.

Jaučiamės tvirti ne fizine galybe, bet todėl kad moraliniais ir juridiniais aspektais pagrįsta teisybė yra mūsų pusėje. Gorbačiovas drįsta skelbti pasauliui, kad Kovo Vienuoliktosios aktas esąs nelegalus, kaip lygiai nelegalus š. m. vasario 9 dienos tautos pasisakymas už nepriklausomybę. Bet jis užmiršta, kad tikrai nelegalus yra Raudonosios armijos buvimas Lietuvoj, tankais užpuldinėjant ir žudant beginklius gyventojus. Ir kuo greičiau ji iš Lietuvos išsikraustys, tuo geriau ir ramiau bus visiems, įskaitant ir Sovietų Sąjungą. To trokštame ne tik mes, bet ir mums pritariantis demokratinis pasaulis.

Ar tarptautinės teisės požiūriu Gorbačiovas turi bent krislelį juridinės galios tęsti Lietuvos okupaciją? Atsakymas – jokios. Ribbentropo-Molotovo paktas, kuris leido Stalinui okupuoti Baltijos valstybes, yra visuotinai pasmerktas, neišskiriant ir Sovietų Sąjungos, ir laikomas niekingu.

Jei piktinamės Ribbentropo-Molotovo paktu, kuriuo Hitleris

(nukelta į 2 psl.)

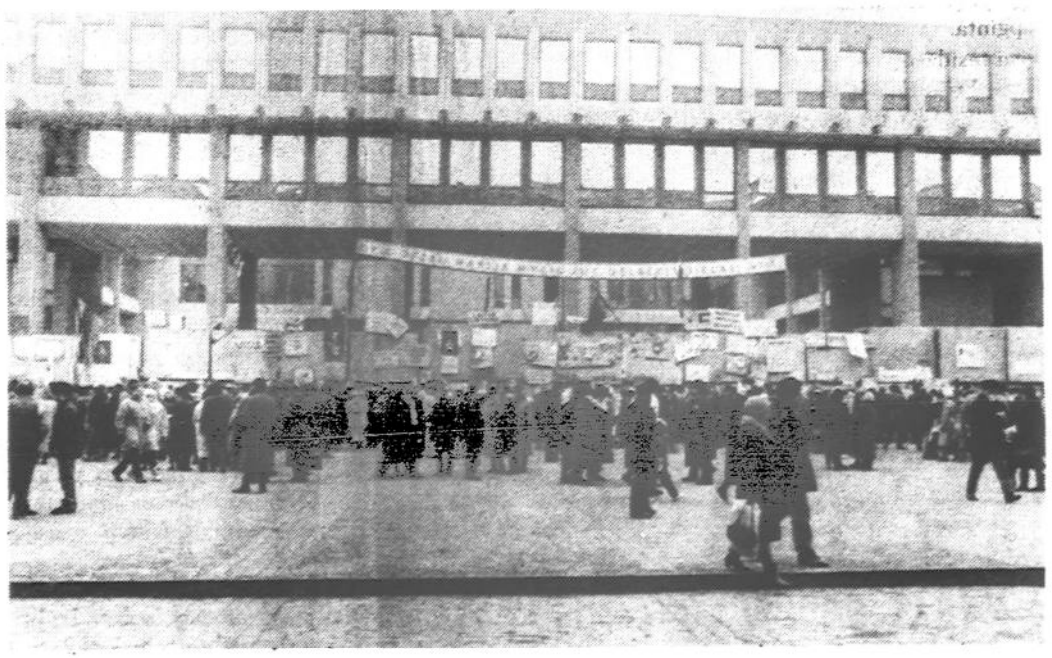

Vilniuje, prie Aukščiausiosios Tarybos pastato,iškeltas plakatas "Jėzau, Marija, myliu Jus, gelbėkite sielas". Plakatas naudotas Žemaičių Kalvarijoje, Šiluvoje ir kituose atlaiduose. Nuotr. Henriko Gaičevskio

LIETUVOS ATSTOVAI MASKVOJE SUSITIKO SU SOVIETINĖS DELEGACIJOS ATSTOVAIS

Kaip praneša Lietuvių Informacijos Centras, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos vicepirmininkas Česlovas Stankevičius ir Respublikos nuolatinis atstovas Maskvoje Egidijus Bičkauskas vasario 27 susitiko Maskvoje su Sovietų Sąjungos premjero pavaduotoju Vitalij Dogužijev. Pastarasis yra Gorbačiovo paskirtas vadovauti Sovietų delegacijai pasitarimuose su Lietuva.

Egidijus Bičkauskas savo pasikalbėjime su Balfax žinių agentūros reporteriu papasakojo apie to susitikimo eigą ir susitarimus. Jo manymu, susitikimas buvęs konstruktyvus, ir išsiaiškinta eilė abipusių klausimų. Pirmiausia paaiškėjo, kad dabartinė Sovietų delegacija tęs darbą, kuris buvo pradėtas ankstesnio premjero Ryžkovo. Tai reiškia, jog galioja tai, kas buvo lig šiol sutarta. Nauji pasitarimai bus tęsiami beveik tų pačių sričių grupių ir svarstomieji klausimai bus tie patys.

Bičkauskas Balfax reporteriui pabrėžė, kad lietuvių delegacija ypatingai atkreipė Sovietų dėmesį į tai, kad tolimesnį dialogą trukdys tas faktas, jog Vilniuje karinės pajėgos tebelaiko civilinius objektus. Anot Bičkausko, Sovietų atstovas "tai suprantąs". Bet Bičkauskas priminęs, jog civilinių pastatų sugrąžinimas neturįs būti šių pasitarimų objektu. Jo nuomone, ligi sekančio susitikimo Sovietai imsiąsi žygių atitraukti kariuomenę iš okupuotų pastatų ir normalizuosią padėtį. Pirmajame susitikime taip pat susitarta ir dėl delegacijų bei jų grupių ateities darbotvarkės. Antrasis susitikimas įvyksiąs ateinančių dviejų savaičių laikotarpyje.

NAUJI LIETUVOS MINISTRAI

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad iš Vilniaus gautame spaudos biuletenyje informuojama, jog Aukščiausioji Taryba paskyrė keturis naujus ministrus.

Žemės ūkio ministru paskirtas Rimvydas Raimondas Survila, buvęs Sibiro tremtinys, agrikultūros mokslų kandidatas. Materialinių resursų ministru — Vilius Židonis, technikos mokslų magisteris, Nepriklausomybės partijos narys. Elvyra Janina Kunevičienė paskirta finansų ministere. Ji yra buvusi Sibiro tremtinė, ekonominių mokslų kandidatė. Ministeriu be portfelio paskirtas Aukščiausiosios Tarybos deputatas Aleksandras Abišala. Jis yra fizikos ir matematikos mokslų kandidatas. Jo pareigos: palaikyti ryšius su Sovietų Sąjunga, sukurti ir tvarkyti visą vyriausybės informacinį darbą bei iš dalies koordinuoti vyriausybinio aparato veiklą.

LIETUVOS PADĖKA ISLANDIJAI

(**New York, 1991 vasario 15, LIC**) Islandijos parlamentas pavedė Reykjaviko vyriausybei atstatyti diplomatinius santykius su Lietuva. Ryšium su tuo TSRS atšaukė savo ambasarorių Islandijai. "Lietuva tebėra viena iš TSRS respublikų", tvirtino TSRS Užsienio reikalų ministerijos atstovas Vitaly Churkin Maskvoj. "Tai šio esminio fakto ignoravimas yra bandymas kištis į TSRS vidaus reikalus". Churkin pridūrė, kad TSRS netoleruos "diplomatijos ir tarptautinių ryšių pažeidimo" ir kad Islandijos veiksmas gali turėti labai "liūdnas pasekmes".

Pateikiame Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pareiškimą Islandijai.

-o-

Š. m. vasario 11 d. Islandijos Altingas priėmė nutarimą, kuriuo patvirtino ankstesnį, 1922 metų, Lietuvos Respublikos nepriklausomybės pripažinimą ir pavedė Islandijos vyriausybei kuo greičiau užmegzti diplomatinius santykius su Lietuvos Respublika.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba sveikina šį Islandijos parlamento žingsnį, atitinkantį Paryžiaus Chartijos dvasią, kaip moralios politikos pergalę valstybių tarpusavio santykiuose. Šis aktas atvers geresnes perspektyvas būsimai demokratinei Europai. Tebūnie tai bendrija, savo ateitį nusprendusi grįsti aukščiausiomis žmonijos vertybėmis. Islandija jau žengia ryžtingą žingsnį, nepaisydama šiurkštaus politinio spaudimo grėsmės.

Lietuva priima ištiestą Islandijos ranką su giliausia pagarba ir brolišku dėkingumu.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
Pimininkas
V. Landsbergis

Vilnius, 1991 m. vasario 15 d.
(**LIC**)

PRISIDEDA IR DANIJA

Antroji valstybė, kuri kaip ir Islandija, nedviprasmiškai stojo už Lietuvos legalų pripažinimą, yra Danija. Danija ir Lietuva vasario 28 pasirašė tarpvalstybinį protokolą. Jame tarp kitų dalykų sakoma, kad Danija pripažino Lietuvą 1921 metais ir visuomet laikė jos inkorporavimą į Sovietų Sąjungą neteisėtu.

Danija sveikina Lietuvos parlamento pereitų metų kovo 11 d. sprendimą atstatyti nepriklausomą Lietuvos respubliką. Tas sprendimas dar kartą buvo patvirtintas šių metų vasario 9 d. plebiscitu.

Abi šalys išreiškė viltį, kad derybos tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos prasidės artimiausiu laiku ir padės išspręsti problemas, susijusias su visišku Lietuvos nepriklausomybės atstatymu.

Danija įsipareigojo siekti, kad būtų atnaujinta Lietuvos narystė tarptautinėse organizacijose bei palaikys Lietuvos siekimą pilnai dalyvauti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo procese. Danija taip pat pasižadėjo remti Lietuvą ekonomiškai ir padėti jai spręsti kitus klausimus.

Kiek tik aplinkybės leis, Danija ir Lietuva pilnai atkurs diplomatinius santykius — sakoma tame dokumente.

LIETUVOS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS 5 TELEGRAMOS

Sąjungininkų pergalė prieš Iraką susilaukė ir Lietuvos reakcijos. Aukščiausioji Taryba vasario 28 pasiuntė 5 telegramas. Su Kuveito išlaisvinimu telegramose sveikina Kuveito emirą, J A Valstijų, Prancūzijos prezidentus, Didžiosios Britanijos ministerį pirmininką bei Jungtinių Tautų generalinį sekretorių.

Aukščiausiosios Tarybos telegramoje sakoma, kad Kuveito išlaisvinimas teikia vilčių, jog tarptautiniuose santykiuose įsigaliojantys teisingumo principai padės likviduoti ir anksčiau įvykdytų okupacijų ir aneksijų padarinius. Gi Jungtinių Tautų telegramoje dar pažymima, kad ryžtinga Jungtinių Tautų pozicija pasaulio valstybių valia pašalinti okupacijos padarinius atnešė tiesos ir teisingumo principų pergalę Artimuosiuose Rytuose.

Visa tai teikia vilčių, kad šie universalūs principai bus taikomi kitur, taip pat ir Lietuvoje, kad jie galiotų visame pasaulyje.

D. Britanijos premjeras Major lankėsi Maskvoje ir su Gorbačiovu kalbėjosi Artimųjų Rytų ir Pabaltijo klausimais. Ten jis susitiko ir su Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikų atstovais.

KOMUNIZMAS SU ŽMONIŠKU VEIDU NEĮMANOMAS

(atkelta iš 1 psl.)

buvo užrašęs Stalinui Baltijos valstybes ir pusę Lenkijos, tai dideliu apgailestavimu turime pripažinti, kad karo išvargintos Vakarų demokratijos Stalinui davė daug daugiau — visą Rytų Europą ir beveik pusę Vokietijos. Šioji Europos dalis, Churchill žodžiais tariant, atsidūrė anoj pusėj Geležinės uždangos.

Bet Stalinui ir to buvo negana. Jo planuose buvo visos Europos užėmimas, išnaudojant demokratinės santvarkos silpnybes, sufalsifikuojant žmonių valią komunistų partijų pagalba Italijoje, Prancūzijoje ir kitose Europos valstybėse. Stalino nepasotinami norai pajungti pasaulį komunistinio proletariato revoliucijai pagimdė šaltąjį karą ir Marshallo planą. Į tą Europos ekonominio atstatymo planą įsijungė 17 valstybių, išskiriant Sovietų Sąjungą ir devynis jos kontrolėn pakliuvusius Rytų Europos satelitus. Vakarų Europa buvo išgelbėta.

Nė viena Rytų Europos valstybė nenorėjo pasilikti anoj pusėj geležinės uždangos. 1956 m. Vengrijos bandymas atgauti laisvę buvo Kremliaus žiauriai numalšintas, panaudojant pustrečio tūkstančio tankų ir 200,000 raudonarmiečių. 1968 m. analogiškai buvo sutramdytos Čekoslovakijos pastangos išsilaisvinti. Dubčeko bandymas sukurti komunistinę valstybę su žmonišku veidu buvo atmestas. Kremliaus valdovai tvirtino, kad tokio dalyko, kaip komunizmas su žmonišku veidu, nėra ir negali būti. Čekoslovakijos bandymas išsilaisvinti pagimdė ir vadinamąją Brežnevo doktriną, anot kurios komunistine tapusi valstybė tokia pasilieka amžinai — kelio atgal nėra.

Bet ką mes matome šiandien? Pasaulis žengia demokratėjimo kryptimi. Vos dvidešimtmečiui praslinkus nuo Brežnevo pareiškimo, Čekoslovakija jau tvarkosi demokratiškai. Lygiai taip pat ir Vengrija, kuriai teko laukti 30 su viršum metų. Lenkija, kaip ir Rumunija, po politinių konvulsijų ir sąmyšių šiandien žengia pirmuosius žingsnius demokratinės santvarkos link. Brežnevo doktrina kartu su komunizmu išmetamos į istorijos šiukšlyną. Toks yra demokratiniu keliu pasiektas žmonių sprendimas.

Ateina ir Lietuvos eilė į pilną laisvę ir demokratinę santvarką. Beprisikeliantis antrasis šaltasis karas tai gali nudelsti tam tikram laikui, kaip šių metų sausio mėnesį į Vilnių atsiųstieji Gorbačiovo tankai ir juodkepuriai parodė. Bet Maironio žodžiais tariant — nebeužtvenksi upės bėgimo.

Kolonijinių imperijų amžius jau seniai yra praėjęs. Atsilikusioji Sovietų Sąjunga yra paskutinė tokia imperija. Bet ir jos pamatai regimai jau braška. Ar išgelbės ją begimstantis antrasis šaltasis karas? Komunizmo aparatčikai, kagebistai ir Raudonosios armijos generolai tebetupi savo vietose, svajodami ir planuodami apie stalinizmo atgaivinimą. Jų viltis — apgaulingai Vakarams besišypsantis Gorbačiovas.

Tuo tarpu sveikas protas sako, kad Sovietų imperijos išsigelbėjimas yra tik pasukus į demokratijos kelią. Kuo greičiau ta imperija paleis laisvėn besiveržiančias tautas, tuo greičiau tas išeis į jos pačios sveikatą.

Jau nuo seno yra žinomas dėsnis, kad imperialistinė valstybė pavergtas tautas gali išlaikyti vergijoje tik brutalios priespaudos priemonėm. Bet nuo to kenčia ir patys pavergėjai. Brutali priespauda yra priežastis stagnacijos ekonominėj, politinėj ir kultūrinėj srityje.

Vakarų bandymas pašalpomis ramstyti pragarą sau susikūrusią ir braškančią Sovietų imperiją — tai tik meškos paternavimas demokratijai ir iš Sovietų imperijos kalėjimo laisvėn besiveržiančiom tautom.

Minėdami Vasario Šešioliktosios aktą, turime okupantui ir pasauliui pakartotinai priminti, kad Lietuva nėra separatistinė sovietų respublika, bet iš okupacijos išsivaduojanti valstybė. Kaip Husseino paskelbimas nepadaro okupuotos Kuveito valstybės 19-ja Irako provincija, taip lygiai Kremliaus paskelbimas nepadaro okupuotos Lietuvos sovietine respublika.

Didžiuodamiesi savo jaunimu pavergtoje tėvynėje ir laisvajame pasaulyje, galime drąsiai pareikšti, kad, kaip Stalino, Chruščiovo ir Brežnevo teroras nepajėgė iš mūsų tautos išrauti laisvės troškimo, taip lygiai to nepajėgs ir Gorbačiovo Lietuvon atsiųstieji tankai ir juodkepurių teroristinės gaujos.

KAIP VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI MINĖTA VILNIUJE

Užsienio spauda, radijas, taip pat kai kurios televizijos stotys pranešė apie Vilniuje įvykusius Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo septyniasdešimt trečiųjų metinių minėjimus. Per televiziją buvo parodyti ta proga Vilniaus katedroje surengtų iškilmingų pamaldų vaizdai.

Vasario šešioliktosios ankstyvą rytą žmonės rinkosi prie visų vietų, susijusių su tragiškais įvykiais Vilniuje sausio mėnesį — prie televizijos bokšto, radijo ir televizijos komiteto, Antakalnio kapinėse, kuriose palaidoti sausio tryliktąją žuvusieji už Lietuvos laisvę. Visose vietose vyko trumpi mitingai, dalyvavo kunigai, buvo meldžiamasi už žuvusiuosius. Mitingai praėjo ramiai, tik prie radijo ir televizijos komiteto sovietų kariai bandė sutrukdyti žmonių susirinkimą: kelis kartus buvo garsiai užvesti stovinčiųjų tankų varikliai.

Prieš vidudienį iš visų vietų žmonės eisenoje patraukė į katedrą, kur mišias už Lietuvą aukojo arkivyskupas Julijonas Steponavičius, prieš pamaldas taręs patriotinį žodį. Po Evangelijos pamokslą pasakė kun. Jonas Morkūnas.

Mišiose dalyvavo labai daug tikinčiųjų, buvo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona, vyriausybės nariai, deputatai. Daug žmonių katedros aikštėje sekė per garsiakalbius perduodamas mišias.

Pamaldom pasibaigus, aikštėje vyko mitingas. Vėliau operos ir baleto teatre buvo surengtas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties oficialus minėjimas, kuriame, tarp kitų kalbėjo prof. Vytautas Landsbergis ir poetas Justinas Marcinkevičius.

PAPILDOMI LIETUVOS ĮSTATYMAI

Lietuvos parlamentas papildė laikinąjį įstatymą. Jo viena dalis skamba taip: Lietuvos respublikos piliečiai turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsinasi į Lietuvos valstybės suverenumą ir vientisumą. Šis teiginys kitoje vietoje papildomas taip: "Tarybų Sąjungai toliau vykdant prieš Lietuvą nukreiptus operacijos veiksmus ir išliekant aktyvios okupacijos galimybei, Lietuvos respublikos Aukščiausioji Taryba, primindama, jog bet kuriomis sąlygomis galioja tik parlamento priimti įstatymai, nutaria:

1. Visas Tarybų Sąjungos ir jos kolaborantų kuriamas Lietuvos valdymo struktūras laikyti neteisėtomis, o visus išleistus ir taikomus Lietuvai įstatymus, potvarkius ar kitokius aktus, teismų sprendimus bei pareigūnų sprendimus laikyti negaliojančiais;

2. Visos Lietuvos respublikos valdžios institucijos ir jų pareigūnai privalo nebendradarbiauti su okupantais ir jų režimą vykdančiais asmenimis;

3. Lietuvos respublikos piliečiai aktyvios okupacijos režimo atveju kviečiami laikytis nepaklusnumo, nesmurtinio pasipriešinimo ir politinio bei socialinio nebendradarbiavimo principų, kaip pagrindinio kovos už nepriklausomybę būdo;

4. Piliečiai turi teisę visomis galimomis pasipriešinimo priemonėmis gintis, ginti kitus ir Lietuvos nuosavybę nuo smurtinio ir kitokių neteisėtų okupacinio režimo veiksmų.

Priimtame įstatyme toliau pažymėta, jog organizuoto pasipriešinimo pradžią, esant galimybei, skelbia laikinoji gynybos vadovybė. Kitu atveju priešinimasis aktyviai okupacijai prasidėtų tuomet, kai teisėtai išrinkta Lietuvos respublikos Aukščiausioji Taryba prievarta būtų suvaržoma kaip aukščiausia valstybės valdžia.

Apdairiai sekime dabarties gyvenimą Lietuvoje ir išnaudokime visas situacijas, kad vergiamos tautos vargai lengvėtų, kad artėtų laisvės dienos.

Demonstracijos prie Sovietų ambasados Washingtone 1991 vasario 16. Dalyvavo Washingtono, Baltimorės, Philadelphijos ir New Jersey lietuviai, gausiai prisidėjo latviai ir estai. Su savo vėliavomis ir plakatais dalyvavo ukrainiečiai, lenkai, kroatai, moldavai ir kiti. Abi nuotraukos Liudo Landsbergio

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oraș šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duedami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK – NEW JERSEY – Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 -10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK – "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime

TAUTOS FONDĄ

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
ĮSKAITANT EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, N.Y. 11207

FAX 718 827 - 2964
Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year $20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Kovo Vienuoliktoji

Kovo Vienuoliktoji neišdildomom raidėm įsirašė į lietuvių tautos istoriją, visam pasauliui pademonstruodama nepaprastą lietuvių tautos norą gyventi nepriklausomai. Bolševikų sovietų imperijai tai vienas didžiausių smūgių ir jos pralaimėjimų. Imperijos propagandistai metų metais skelbė, kad jie išaugino naują sovietinį žmogų, kuris neturi jau savos tėviškės jausmo, praradęs kalbos nuovoką. Jis yra bolševikas internacionalistas, be religijos, be moralės, pajėgus visur skverbtis klasta ir smurtu.

Bet štai kovo 11 įvyko visai kitaip. Visos bolševikinės doktrinos sugriuvo. Kai tautai buvo leista pasisakyti rinkimų būdu, ji išrinko teisėtą savo seimą, ir tas seimas paskelbė atstatąs nepriklausomybę. Seimas paskelbė tautos valią. Seimas nepriklausomybę atstatė ant Vasario Šešioliktosios akto, tuo dabartį sujungdamas su anais 1918 metais.

Įvykis yra labai didelis. Niekada jis nebus užmirštas, bet bus nuolat ir nuolat prisimenamas, kaip tauta tarė ryžtingą žodį — norime būti laisvi ir nepriklausomi.

Koks tai įvykis svarbus ir didis, mum paryškėja, kaip prisimename praeitį. Juk praeito amžiaus viduryje Lietuva stovėjo ant bedugnės krašto. Visi valstybės vyrai ir net mokslininkai galvojo, kad tauta neišliks. Bet štai kas nutiko — tauta pakilo ir atėjo į gyvenimą. Pirmasis pradininkas, kuris kalbėjo, kad lietuvis turi būti lietuviu savoje žemėje, buvo istorikas Simonas Daukantas. Jo istorinių raštų tauta dar nepajėgė gerai perskaityti ir suprasti. Atėjo vyskupas Motiejus Valančius, kuris tautą nublaivino, išmokė ją rašyti ir skaityti, išmokė, kaip parsigabenti iš Prūsų draudžiamas lietuviškas knygas ir pats tautai į rankas įdavė knygą. Kaip poetas Kazys Binkis sakydavo: Valančiaus išmokyta tauta jau galėjo perskaityti *Aušrą*, *Varpą*, *Tėvynės Sargą*, *Apžvalgą*. Tai spaudos draudimo laikraščiai, ugdę tautinį susipratimą.

Bet ir Valančius savo pomirtiniame laiške, kurio rusų administracija neleido paskelbti, jau pranašavo tokius laikus, kai lietuvių jau niekas nepersekiós už savo kalbą, raštą, kad jie galės laisvai melstis ir kalbėti.

Tai buvo Valančiaus pradinė mintis. Jis išugdė labai stiprią lietuvišką parapiją, nes apie tautos ugdymą jis negalėjo kalbėti. Tie jo tikintieji jau ėjo į Sibirą dėl lietuviško rašto, liejo kraują Kęstaičiuose, Kražiuose, gindami savo religiją, savo teises į lietuvišką gyvenimą.

Su 19 amžiaus pradžia jau esame gyva pulsuojanti tauta, kuri ryžtasi gyventi nepriklausomai. 1918 metų Vasario Šešioliktosios aktas yra jau apsisprendusios tautos balsas. Prieš tai vyko daug konferencijų, suvažiavimų, ir tautos išrinktoji Taryba, kaip dabar seimas, pasisakė už visišką nepriklausomybę.

Mūsų nepriklausomo gyvenimo metai, paskui partizaninės kovos galutinai sutvirtino tautą ir jai padėjo apsispręsti niekam niekada nevergauti.

Kai buvo pirmą kartą bolševikų okupuota, tauta 1941 metais, prasidėjus sovietų-vokiečių karui, sukilo ir paskelbė atstatanti savo nepriklausomybę. Tai buvo spontaniškas tautos sprendimas, nes čia pat buvo nepriklausomybės metai, išugdę naujas lietuvių kartas. Dabar po tokio bolševikinio auklėjimo, teroro, štai vėl pakilo dar galingesnė, dar drąsesnė lietuvių tauta ir kovo 11 d. pasakė savo žodį.

Šiame tautos apsisprendime jau aktyviai dalyvauja ir išeivija, kuri nuolat ir nuolat primine pasauliui apie padarytas sovietų neteisybes. Dabar ir išrinktas seimas — Aukščiausioji Taryba skelbia pasauliui tą patį — atitaisykite skriaudas Pabaltijo kraštuose! Išlaisvino Kuveitą iš vieno diktatoriaus, dabar belieka tik pratęsti išlaisvinimą į Pabaltijo ir kitus sovietų okupuotus kraštus.

Sveikiname Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, jos prezidentą Vytautą Landsbergį, visus ministerius, visus, kurie dėl Lietuvos taip nuoširdžiai dirba! Kviečiame visus jungtis į vieną bendrą siekimą — kuo greičiau įtvirtinti pilną nepriklausomybę. Tam pagrindus davė mums Kovo Vienuoliktosios pasisakymas.

Artėjame prie šių metų pačio didžiausio kultūrinio įvykio — Lietuvių Muzikos šventės, kuri įvyksta Chicagoje gegužės 15 - 28 dienomis.

Taigi laiko beliko maža, o darbų begalės. Lietuvių muzikos šventės komitetas ir atskirų renginių komitetai dirba intensyviai, spręsdami gausybę iškylančių problemų, jų tarpe ir lėšų telkimą.

Šventę ruošia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės. Joms ir atsakomybė tenka už šį nuostabiai didelį, bet prasmingą renginį. Šis įvykis liudys Lietuvai ir išeivijai mūsų tautinį gyvastingumą, rūpestį savąja kultūra, jos ugdymu ir puoselėjimu.

Tai visi, viso laisvojo pasaulio lietuviai, junkimės į šį didįjį darbą. Tai nėra tik tų dviejų kraštų Lietuvių Bendruomenės reikalas, bet visos išeivijos, gyvenančios laisvojo pasaulio kraštuose, bendras reikalas.

Lietuvių Muzikos šventėje, be abejo, patys didžiausi renginiai bus Septintoji Dainų šventė ir Lietuvių Operos spektakliai (operos *Lietuviai*). Tiedu renginiai komitetams labiausiai ir kelia rūpestį. Tad jiems ir ruošiamasi kruopščiai ir viliamasi, kad sėkmingai bus įveiktos visos kliūtys, ir renginiai pavyks.

Labai svarbu, kad Lietuvių Dainų šventei chorai gerai pasiruoštų. Komiteto paraginti, jau užsiregistravo šventėje dalyvauti 22 JAV ir Kanados lietuvių chorai su 715 choristų. Tai palyginti gražus skaičius. Toje šventėje dalyvauja ir jaunių chorai, ir jau užsiregistravo 214 choristų.

Bet taip pat Dainų šventės iškilmingumą papuoš šventės programos vadovė filmų žvaigždė, lietuvaitė Ann Jillian — Jūratė Nausėdaitė. Ji jau davė savo sutikimą dalyvauti šventėje. Šią filmų žvaigždę gerai pažįstame iš įvairių filmų. Ji aukštai vertinama filmų pasaulyje, gi savo asmenybe ji nepaprastai miela, maloni, savo kilme besididžiuojanti, neretai net ir filmuose tai pabrėžianti.

Lietuvių Muzikos Šventės rengimo komitetas. Sėdi iš k.: B. Jasaitienė, V. Radžius, D. Kučėnienė, St. Baras, pirm. M Remienė, V. Momkus, D. Bindokienė, S. Kučėnaitė-Foti. Antroje eilėje iš k.: A. Juodvalkis, A. Steponavičienė, R. Vaitys, A. Vaitienė, V. Aukštuolis, R. Juškienė, J. Žygas, E. Kėželienė, V. Stropus, S. Daulienė. Nuotr. Jono Tamulaičio

FILMŲ ŽVAIGŽDĖ LIETUVIŲ DIENŲ ŠVENTĖJE

Šventės komitetas, vadovaujamas Vaclovo Momkaus, rūpinasi, kad šventė būtų iškili, kad joje dalyvautų ir garbingų svečių. Jau sutiko dalyvauti Chicagos burmistras Richard Daley, senatorius — lietuvių draugas Alan Dixon ir dar numatomi kiti garbės svečiai.

Dainų šventei parinktas prasmingas šūkis: "Kad liktum Tu gyva". Taigi šios šventės dainos aidės už savo laisvę ir nepriklausomybę kovojančiosios Lietuvos garbei.

Šventę paįvairins ir ansamblių tautiniai šokiai. Jų paruošimu ir atlikimu rūpinasi Nijolė Pupienė. Numatoma, kad ansambliai, apie 150 šokėjų, pašoks tris šokius, kuriems akomponuos orkestras ir dainų palyda.

Repertuaro komisijos pirmininkė Dalia Viskontienė infor-

(nukelta į 4 psl.)

LOS ANGELES, CALIF.

Baltų Laisvės lyga moderniškame ("Keturių žvaigždžių") viešbutyje Pasadenoje kovo 16 organizuoja X Žmogaus teisių konferenciją ir Kovo Vienuoliktosios paminėjimą. Visą dieną baltiškąsias problemas svarstys žymūs svečiai — JAV Kongreso nariai, valdžios atstovai, tarptautinės teisės ekspertai, žurnalistai, visuomenininkai.

Konferencijos metu tikimasi telefonu susijungti su prezidentu Vytautu Landsbergiu Vilniuje ir išklausyti jo sveikinimą, o jam bus oficialiai įteiktas "Baltų laisvės" žymuo ir garsaus dailininko Hiro Yagamata nutapytas Amerikos Laisvės statulos paveikslas. Taip pat bus parodytas "Kruvinojo Sekmadienio" Vilniuje filmas.

Vakare tame pačiame viešbutyje įvyks iškilmingas banketas, į kurį pagrindiniu kalbėtoju kviečiamas senatorius Daniel Patrick Moynihan, 10 milijonų dolerių humanitarinės pagalbos Lietuvai įstatymo autorius.

-o-

Los Angeles Times sausio mėn. 28 d. skiltyje "People in the News" atspausdino aštuonių tuo metu kuo nors pasižymėjusių žmonių nuotraukas, k.t. Prancūzijos prezidento Mitterand iš pareigų atleisto krašto apsaugos ministro; Saudi karo lakūno, kuris viena raketa numušė du Irako lėktuvus, poros sporto žvaigždžių ir kt.

Tarp tų tuo metu pasižymėjusių asmenų yra ir lietuvės Angelės Nelsienės nuotrauka ir trumpas aprašymas. Tuo metu Nelsienė davė pasikalbėjimus amerikiečiams žurnalistams, kurie paruošė straipsnius ir paskelbė *Los Angeles Times*, *Orange County Register* (antras savo didumu Los Angeles metropolijos dienraštis), *Star-Progress* dienraštyje; ji taip pat per trumpą laiką dalyvavo keturiose radijo ir dviejose televizijos programose. Ji turi naujų pakvietimų dalyvauti radijo programose ir pakviesta skaityti paskaitą Amnesty International regioniniame suvažiavime.

Angelė Nelsienė yra JAV LB Tarybos prezidiumo ir Baltų Laisvės Lygos pirmininkė.

-o-

Dr. Vytautas Dambrava, Baltų Susivienijimo Venezueloje pirmininkas, vasario 9 telefonu Los Angeles Baltų Laisvės Lygos įstaigai pranešė, kad suderintai veiklai jų organizacija jungiasi su Baltų Laisvės Lyga Californijoje. Dr. Dambrava yra naujai paskirtas eiti garbės gen. konsulo pareigas Venezueloje su specialiais pavedimais visai Pietų Amerikai.

ATSIMENANT TREMTINIŲ STOVYKLAS VOKIETIJOJE

4

BALYS VYLIAUDAS

Kadangi reikalas buvo rimtas ir labai svarbus, paprašiau susirinkimą šį klausimą pagrindinai apsvarstyti ir priimti galutinį nutarimą, kad nė vienas pareigūnas ar atskiras asmuo nebūtų kaltinamas dėl gresiančių pasekmių. Likimą reikėjo pasitikti visiems bendrai ir pasekmėmis pasidalyti lygiai.

Nenorėdamas daryti bet kokios įtakos į gyventojus, iš susirinkimo išėjau ir savo kambaryje laukiau likiminio nutarimo, kurį turėjau pranešti stovyklos administracijai.

Man palikus susirinkimą, jo vadovybę tvirtai perėmė energingas patriotas Juozas Kojelis. Klausimą ilgai diskutavęs, susirinkimas nutarė bado streiką įvykdyti, nepaisant gresiančių pasekmių. Tai buvo to meto sąlygomis išreikštas kraštutinis lietuvių nusistatymas ir pademonstruotas absoliutus vieningumas pagrindiniu klausimu. Besąlyginis tikėjimas savo bylos teisingumu įkvėpė drąsos eiti iki galo, bet nepasiduoti ir nenusilenkti klastos ir teroro grėsmei.

Didžiausia ukrainiečių tautinė grupė stovykloje, per savo pirmininką Ryanik, pareiškė pabaltiečiams absoliutų solidarumą ir pasižadėjo drauge badauti. Tai buvo tikrai vertinga ir brangi mūsų kaimynų parama kritišku momentu, gerokai sustiprinusi pabaltiečių užimtas pozicijas.

Bado streiko išvakarėse painformuota stovyklos administracija apie pabaltiečių galutinį nusistatymą jokios reakcijos nebepareiškė. Kovo 10 dieną bado streikas buvo įvykdytas šaltai, ramiai ir tvarkingai. Maisto nepaėmė ne tik pabaltiečių grupės, bet ir ukrainiečiai. Šimtaprocentinis stovyklos gyventojų įsijungimas į bado streiką ir kultūringas jo vykdymas, nebojant baisiosios grėsmės ir teroro, padarė visiems gilų ir nepamirštamą įspūdį.

Vokiečių ir amerikiečių spauda plačiai aprašė pabaltiečių bado streiką ir palankiai jį vertino. Su tuo atkrito ir baisioji grėsmė nuo pabaltiečių pečių. Visi triumfavo laimėję vieną iš aštriausių susidūrimų su komunistinių UNRRA pareigūnų akiplėšiškumu. Nuo to laiko Van Eck nebedrįso daugiau pasirodyti stovyklos rajone ir tremtinių akyse. Vienas iš smarkiausių tremtinių priešų tokiu būdu buvo likviduotas, nusipelnęs tikrojo melagio vardo ir visiškos paniekos.

Vėliau paaiškėjo, kad nei Van Eck, nei kas kitas nebuvo gavę iš Gen. Clay jokių panašių instrukcijų, kurias savo fantazijoje buvo susikūręs Van Eck ir kuriomis terorizavo pabaltiečius įvykusiame pasikalbėjime bado streiko klausimu.

Miestė gyvenantieji lietuviai ir estai, prisidėdami prie bado streiko, tos dienos savo maisto korteles su specialiu raštu pasiuntė Bavarijos Karinės Valdžios direktoriui Gen. Walter Muller, Münchene. Štai jo 1947 m. bal. 3 d. atsakymo raštas:

"Lietuvių ir Estų Tautinių Grupių atstovams, Münchene.

Gerbiamieji,

Karinė valdžia patvirtina gavusi Jūsų laišką, rašytą 1947 m. kovo 11 d. ir tikrai įvertina lietuvių ir estų pažymėtiną žygį susilaikant vienai dienai nuo maisto savo tikslų tikrumui įrodyti. Būkite užtikrinti, kad jūsų korespondencija, atsiųsta Bavarijos Karinei Valdžiai, buvo referuota Vyriausiai JAV Karinės Valdžios įstaigai Berlyne.

Su šiuo laišku grąžiname jums 10 lapų maisto kortelių, surinktų lietuvių ir estų, gyvenančių Müncheno mieste už stovyklų ribų, kad jas atiduotumėt našlaičių prieglaudoms ar kitoms labdaros įstaigoms.

Jums ištikimas Gen. Walter Muller, Bavarijos Karinės Valdžios direktorius".

Šis raštas nereikalingas jokių komentarų. Jis pats kalba už save.

Įvairūs svečiai stovykloje

Kaip didžiausią stovyklą Münchene, daug kas mėgo mūsiškę lankyti ir pažvelgti į ją tiek iš vidaus, tiek iš išorės. Ir tikrai, ji buvo impozantiška tiek gyventojų mase, tiek ir patalpų dydžiu. Daug kieno akį traukė DP ir daug kas norėjo antrojo pasaulinio karo išperas pamatyti. Daug kam jie vaidenosi naująja egzotika. Vieniems jie buvo nelaimingos karo aukos, o dar kitiems — nauja pokario problema. Netrūko ir tokių, kurie tremtinius vaizdavosi karo nusikaltėliais, kriminalistais ir nacių bendradarbiais. Žodžiu, kiekvienas čia galėjo savo smalsumą patenkinti ir daryti savas išvadas.

Šią stovyklą 1946 m. aplankė gen. Eisenhower ir La Guardia. Po jų sekė įvairių amerikiečių ir britų organizacijų atstovai, žurnalistai, fotografai, filmininkai, senatoriai, kongresmenai ir t.t. ir t.t. Šioje stovykloje buvo padarytas ir vienas filmas *The Search*, kuris buvo rodomas Europos ir Amerikos kinuose.

Ūkinė senatorių delegacija

1947 m. spalio 25 d. popiet stovyklą aplankė JAV Senato ūkinė delegacija, kurią sudarė senatorius Loverett Saltanstall, (Mass.) ir senatorius Brouks (Ill.). Jie aplankė stovyklos bažnyčias, dirbtuves, virtuves, gyvenamuosius kambarius ir mokyklas. Smulkiau į DP reikalus nesigilino, pareikšdami, kad tai nesąs jų tiesioginis reikalas. Jie DP lanko tik pasinaudodami proga. DP reikalams studijuoti, anot jų, esanti speciali senatorių delegacija, kuri šią stovyklą aplankys. Bendrai buvo labai draugiški ir malonūs. Rodė daug simpatijos tremtiniams. Pasikalbėjimai buvo bendro pobūdžio. Bendrai reiškė norą daugiau pasimatyti ir susipažinti su lietuviais ir ukrainiečiais. Stovyklą aplankę pripažino, kad visur laikomasi tvarkingai ir švariai, vienas jų (Brouks) paklausė: "Tai ukrainiečiai yra tas pats, kas lietuviai"? Čia truputį buvo komiška, bet, antra vertus, susidarė proga suteikti atitinkamą paaiškinimą. Tokiu būdu mažas nesusipratimas išėjo į naudą tiek ukrainiečiams, tiek ir lietuviams. Atsisveikindami žadėjo remti DP ir jų reikalų nepamiršti.

Senatorių imigracinė delegacija

Rytojaus dieną, t.y. spalio 26 d. popiet į tą pačią stovyklą su visa karinės valdžios svita atvyko JAV senatorių imigracinė delegacija, vadinama Senate Sub-Committee for Immigration. Ją sudarė: senatorius Chapman Rivercomb (West Va.), Chairman ir senatorius Forrest C. Donnell (Missouri).

Tik ką įvažiavę į stovyklos rajoną ir susipažinę su tautinių grupių pirmininkais, pareiškė, kad jie nori kalbėtis su baltais, o vėliau pabrėžė, kad su lietuviais ir su ukrainiečiais. Bevykstant lankyti stovyklos patalpų, senatorius Donnell tiesiog dar kartą pakartojo: "Aš noriu kalbėtis su jumis (B. Vyliaudu). Be to, prašau pakviesti bent vieną lietuvių šeimą, su kuria taip pat noriu kalbėtis. Ir šiame pasikalbėjime norėčiau, kad Tamsta pats dalyvautum".

(Bus daugiau)

Ann Jillian — Jūratė Nausėdaitė, TV ir filmų aktorė.

FILMŲ ŽVAIGŽDĖ LIETUVIŲ DIENŲ ŠVENTĖJE

(atkelta iš 3 psl.)

muoja, kad šventėje diriguoti chorams sutinka šie muzikai-dirigentai: Petras Armonas, Viktoras Ralys, Jonas Govėdas, Faustas Strolia, Rita Kliorienė, Dalia Viskontienė, Darius Polikaitis ir Gediminas Purlys.

Komitetas nutarė, kad programoje dalyvaujantys 4 - 8 skyrių vaikai rengsis: mergaitės trumpais tautiniais drabužiais — sijonais — kiklikėliais ir baltom bliuskutėm, baltom kojinėm, ir su karūnėlėmis. Berniukai — šviesiom kelnėm, baltais marškiniais, su juostom. Tai būtina vienoda apranga.

Dainų šventės komiteto ir chorų dirigentų-vadovų prašymas: uoliai lankyti chorų repeticijas, skirti visą dėmesi dainoms išmokti. Laiko maža, tad choristai, dalyvaujantieji šventėje, turi suprasti pilną atsakomybę už dainų išmokimą.

Apie Lietuvių Operos pastatymą, apie atvykstančius iš Lietuvos solistus, orkestrą, chorą ir kt. turėsime progos plačiau painformuoti skaitančią lietuvių visuomenę. Dabar Operos planai dar nėra galutinai išspręsti, tuo labiau, kad ir Lietuvoje dabar vyksta labai sunkūs išgyvenimai, kurie dalinai gali lemti ir svečių keliones.

Tad jau dabar planuokime savo atostogas, kad galėtume visais keliais sulėkti į Lietuvių Muzikos šventę gegužės 15 - 28 dienomis.

Jurgis Janušaitis

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS LIETUVOJE

Šią vasarą (liepos 27 — rugpjūčio 4) įvairiuose Lietuvos miestuose bus pravestos IV-sios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Jau daugiau negu metai laiko Lietuvoje sparčiai vyksta parengiamieji darbai. Tų darbų nesustabdė nė sovietinės kariuomenės siautėjimas ir jos kruvini žygiai Vilniuje šių metų pradžioje.

Šioms žaidynėms rengėsi ir išeivijos lietuviai. Jau buvo pakėlę sparnus ten važiuoti apie 400 išeivių lietuvių sportininkų. Tačiau paskutinieji šiurpūs įvykiai tėvynėje kai kuriuos entuziastus išgąsdino, ir jie buvo pradėję sakyti, kad tos žaidynės iš viso neįvyks.

Tačiau tai netiesa. Sausio mėn. antroje pusėje Lietuvoje lankėsi Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos narys Rimantas Dirvonis, kuris kalbėjosi tuo reikalu su žaidynių rengimo komiteto nariais Vilniuje. Jie pabrėžė, kad jokios kalbos apie žaidynių atšaukimą niekada nėra buvę. Rengėjai kaip tik akcentuoja, jog šiuo metu joms teikiama ypatingos reikšmės, nes jos bus ne tik sportinė, bet ir politinė demonstracija.

Žinoma, yra šiokių tokių prisibaiminimų, kad ne visi išeivijos sportininkai ir vadovai gaus įvažiavimo vizas (nors paskutinėmis dienomis padėtis ten yra gerokai pasitaisiusi), tačiau tas faktas neturi atbaidyti nuo rengimosi važiuoti. Juo daugiau sportininkų iš išeivijos nuvažiuos, tuo rengėjams ir Lietuvos žmonėms bus parodyta, kad išeiviai labiau domisi savo kraštu.

Esame gavę dviejų puslapių rašinį iš šių žaidynių organizavimo štabo, kuriame pasakojama apie jau atliktus ar užsimotus darbus. Čia nurodyti net 25 tų darbų punktai. Kai kuriuos iš jų čia pažymime:

Kartu su Lietuvos sporto federacijomis sudarytas IV pasaulio lietuvių sporto žaidynių grafikas.

Kreiptasi į Vilniaus, Kauno ir kitų miestų gyventojus su prašymu žaidynių metu priimti svečius iš užsienio, sudaryti norinčiųjų priimti svečius iš užsienio sąrašai, susistemintas siūlomas gyvenamasis plotas, atsižvelgiant į jo kokybę, pradedamas pasiūlyto ploto sąlygų tikrinimas.

Sukurta IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių emblema ir numatyta jos naudojimo tvarka.

Numatyta 50 pavadinimų IV PLSŽ apdovanojimo ir kitos atributikos bei suvenyrų ir kitų gaminių su žaidynių emblema projektavimo ir gamybos programa.

Kreiptasi į finansų ministeriją dėl lėšų IV PLSŽ surengti.

Parengtas ir Kaune aptartas žaidynių atidarymo ceremonijų projektas (autorius K. Motuza).

Taip pat atspausdinti net 3 šių žaidynių plakatai (vienas Jugoslavijoje ir du Lietuvoje); žaidynių tema išeis du kišeniniai kalendoriai, rengiami du žaidynių leidiniai, tariamasi dėl žaidynių laikraščio ir kt.

Čia tik dalelė visų atliktų ar numatytų darbų. Kaip matyti, į šį reikalą žiūrima rimtai, profesionališkai. Į pasiruošimo darbus įtraukti šimtai žmonių, ir jų skaičius vis didėja.

Tad laikas rimčiau pajudėti ir išeivijos lietuviams: sportininkams, vadovams, rėmėjams ir visiems geros valios tautiečiams. Tie, kurie nenori ar negali važiuoti, turėtų finansiniai paremti tuos, kurie važiuoja. Kaip minėta, tai nebus vien tik sportinė, bet ir politinė Lietuvos ir išeivijos lietuvių demonstracija, kuri ypatingai šiuo metu yra labai reikalinga bei svarbi.

Ed. Šulaitis

PASTABOS APIE DU ASF PASTATYMUS

ALFONSAS NAKAS

Alabamos Shakespeare festivalį (ASF) pirmą kartą šiemet aplankiau vasario 9. Dalyvavau dviejuose spektakliuose: Octagon teatrėlyje, dienos metu, mačiau August Wilson dramą *Fences*, o vakare, dideliame, beveik tūkstanties vietų Festivalio teatre — William Shakespeare tragediją *Julius Caesar*.

Fences

Newyorkiškiai, sekantys Broadway pastatymus, gal dar atsimena, kai *Fences* buvo ten pastatyta 1985. Tai drama apie Amerikos negrų gyvenimą. August Wilson, Pittsburghe gimęs, gete užaugęs, mokyklą matęs tik iki devinto skyriaus, išsimokslinęs per bibliotekų skaitinius, tapęs žymiu rašytoju ir dramaturgu, dabar gyvena ir kuria Minnesotoje, St. Paul mieste. Jis sakosi rašąs autobiografiją, kuriai šaltinius teikia 400 metų Amerikos negrų istorija. Ten jis randa apsčiai temų rašyti apie savo kraujo brolius. Į jas įpina ir savo paties išgyvenimus.

Scenoje randame tipišką Pittsburgho juodaodžių mūrinį namą, kokių daugybė ir Clevelande, ir Detroite, ir Chicagoje. Miestui tarnaująs šiukšlių vežiotojas Troy Maxson (vaidmenį nepaprastai puikiai atlieka universalus aktorius Gilbert Lewis) apšepusiame name gyvena su antrąja žmona Rose (vaidina buvusi modeliuotoja, dabar pirmaeilė, didelio talento aktorė Ursuline Bryant) ir jų abiejų sūnumi, paaugliu Cory (Michael Eaddy). Troy'aus nuolatinis penktadienių, po algos, svečias — Jim Bono (Nick La Tour). Dažnai pinigų pasiskolinti užeina sūnus iš pirmosios žmonos, Lyons (Derrick Lee Weeden). Ne vieną sceną sudramatina ir žiūrovą supurto Gabriel'iaus, Maxsono brolio, pasirodymas (vaidina Frederick Charles Canada). Jis — Pirmojo pas. karo fizinis ir protinis invalidas, nuolat besikalbąs su Dangumi ir šv. Petru. Paskutiniame veiksme atsiranda Raynell, septynmetė Maxsono duktė, sugyventa su meiluže Alberta, bei gailestingos žmonos Rose auginama (jos vaidmenį visai neblogai atlieka mažametė mergaičiukė Kim Felder). Tai ir visi septyni aktoriai. Drama, banaliai tariant, nepaprastai dramatiška, pradžioje žiūrovui teikianti nemažai juoko, o į galą išspaudžianti ne vieną ašarą. Veikalas nepaprastai sklandus, nėra jokios nereikalingos frazės, viskas išmąstyta, psichologiškai pagrįsta. Nenuostabu, kad ši drama apdovanota Pulizerio ir Tony premijomis. Priešingai kai kuriems kitiems negrų rašytojams, August Wilson absoliučiai nekelia tarprasinės neapykantos, o tik labai santūriai, bet labai įtikinančiai atskleidžia Amerikos juodųjų getų gyventojų buitį.

Veikalas puikiai surežisuotas Tomo (Thomas) Allan Bullard, scenovaizdžio kūrėjas David M. Crank, plokštelių "negriška" muzika parinkta James Conely. Kaip be abejo skaitytojas supras, visi aktoriai juodaodžiai. Bet režisierius, scenovaizdžio kūrėjas ir muzikos konsultantas — visi baltieji. Mano lankyto spektaklio publika, išskyrus keletą porų, visi buvo balti. Spektaklį užbaigus, ilgai, karštai, sustoję plojome.

Ši drama man atminty ilgai pasiliks.

Julius Caesar

Ilgai pasiliks nepamirštas ir pastarasis spektaklis, matytas tą patį vakarą Festivalio teatre. Per 18 gyvavimo metų ASF šį veikalą stato pirmą kartą. Tai man ketvirtas *Juliaus Cezario* spektaklis. Tris pirmuosius mačiau Kanados Stratfordo festivaly. Iš jų paskutinį 1990.VIII.8, tad prieš pusmetį. Galvoje tebesipainioja, ausyse tebeaidi ištisos Cezario laidotuvių kalbų frazės, deklamuotos tai Markaus Antonijaus, tai Brutaus, dar aname Stratfordo festivaly.

Pastarasis režisieriaus Gavin Cameron-Webb pastatymas pompastiškumu stratfordiškius pralenkė. Jam padėjo puikiausiai įrengta, erdvi ASF scena, scenovaizdžio kūrėjas Charles M. Caldwell, kostiumų projektuotoja Gail Brassard ir keletas kitų technikinių paruošėjų, kurių titulų bei vardų nebeminėsiu. Scenos centre, priešais publiką, maniežas suko bent tris ant viena kitos sukrautas žemas, bet erdvias platformas, ant kurių vienos dažnai atsirasdavo masyvi bronzinė Cezario statula, lėtai ar pagreitintai ant platformų sukosi patricijai, plebėjai, visoki miestiečiai, kovėsi Markaus Antonijaus ir Brutaus-Kasijaus kariuomenės. Užkulisiuos griaudėjo stiprios perkūnijos, kartais čežėjo lietus, publiką baugino, drąsią linksmino, visoki kitoki garsai. Atsirasdavo iš padangių nusileidusios Romos rūmų kolonos, o joms pakilus, matydavome mūšių laukų skeveldras. Drabužiuose purpuras, auksiniai apvadai, visokios spalvos. Blizgėjo karių šarvai, šalmai, ietys, sunkūs kalavijai. Protarpiais mūšiuose sproginėjo bombos ar kokios raketos, sceną užpildydamos dūmais. Tad iki valiai ir garsų, ir reginių.

Alabamos Šekspyro festivalyje Greg Thornton (kairėje) ir Philip Pleasants 1991 *Juliaus Cesario* pastatyme. Nuotr. Scarsbrook/ASF

Roger Forbes, vaidinęs Julių Cezarį, iš veido panašokas į Algirdą Brazauską, atrodė lyg durnaropių apsirijęs, ar prieš du tūkstantmečiu jau rūkęs marijuaną. Jis nuolat šlitinėjo, kvailai juokėsi, šūkavo kur nereikia. Suzanne Irving Kalfurnijos vaidmeniui buvo per jauna ir neryški. Blankoka ir Brutaus žmoną Portią vaidinusi Joan Ulmer. Brutaus vaidmeniui parinktas Philip Pleasants nei veide, nei vaidyboj neturėjo žiaurumo, bet gražiai atrodo ir kai kurie sovietiniai kagebistai. Jis vaidino neblogai. Už visus geriausią įspūdį paliko Kasijų vaidinęs Greg Thornton. Markus Anonijus (vaidino Mark Lewis) buvo dvejopas. Cezarį laidojant jam vis per kelius linko kojos, lyg kokiam šiuolaikiniam narkomanui hipiui, o miniai kiršinančią kalbą sakydamas per Cezario laidotuves tiesiog isteriškai plėšėsi berėkaudamas. Tik mūšio laukuose prie Sardis ar Philippi, ar staiga "suvyriškėjus", ar kad šarvai prilaikė, jo keliai nebelinko...

Cezario nužudymo scena buvo baisi, ištęsta iki koktumo. Badė jį trumpakočiais ir ilgais peiliais, dargi durklais, visi septyni sąmokslininkai pakartotinai. Badė gyvą, pusgyvį ir mirusį. Raudonai nusidažė jo baltas apdaras daugely vietų. Viskas aplink jį krauju pažliugo. O maniežas suko platformą. Apsuko kelis kartus, rodydamas miršantį ir mirusį, atvira burna, stiklinėmis akimis. Žudikų rankos buvo kruvinos iki alkūnių, o Brutus dar iškėlė kruviną peilį ir per Cezario laidotuves, turbūt po trijų dienų. Ak, prieš tai visi žudikai pašarvotą, merle apdengtą, Cezarį atsisveikindami bučiavo, rankose nešdamiesi po žalią palmės šakelę...

Turbūt viskas. Išvada: pastatymas baisiai perdėtas. Gaila neabejotinai didelių išlaidų. Didumai publikos, lankysiančios 32 spektaklius, bus gaila išmesto pinigo už bilietus. Beje, mes patekom į premjerą, po spektaklio gėrėme šampaną. Man spektaklis buvo savotiškai įdomus, bet visi keturi mano bendrakeleiviai pasijuto apvilti...

Alabamos Šekspyro festivaly Ursuline Bryant ir Gilbert Lewis. 1991 m. *Fences* pastatyme. Nuotr. Scarsbrook/ASF

JAV JAUNIMO SĄJUNGOS PENKTASIS POLITINIS SEMINARAS

JAV Lietuvių jaunimo sąjungos Washingtono skyrius kartu su JAV Jaunimo sąjungos centro valdyba rengia penktąjį metinį politinį seminarą ir Jaunimo sąjungos suvažiavimą. Visa tai įvyks balandžio 12 - 14 Washingtone.

Apie specifines temas kalbės Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas Washingtone ir prie Šventojo Sosto, bei Skirma Kondratienė, aukšto rango valdžios pareigūnė, dirbanti butų ir miestų vystymo departamente.

Susidomėję jauni profesionalai, studentai, išrinkti į VJS Pasaulio jaunimo kongresą atstovai, jo dalyviai ir visuomenė kviečiama seminare ir suvažiavime dalyvauti.

Registracijos anketos išsiųstos paštu pavieniams asmenims ir miestų ryšininkams. Registracija baigiasi kovo 28. Iki tos datos, seminaro mokestis — 55 dol., vėliau — 70 dol. 15 dol. užstatas negrąžinamas.

Informacijos reikalais skambinti Viktorui Kaufmanui — 703 998 - 8771. Dalyvių skaičius ribotas. Registruokitės kuo greičiausiai.

NEW YORKE PAMINĖTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Lietuvos nepriklausomybės šventė šiais metais išskirtinai pakiliai paminėta. Buvo plati ir gera programa, dalyvavo daug publikos. Jautriai pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės Lietuvoje. Ir tai sustiprino visus pakėlė naujai veiklai, kad Lietuvai kuo greičiau būtų suteikta nepriklausomybė.

Minėjimą rengė trys pagrindinės organizacijos: Tautos Fondas, Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygarda ir Amerikos Lietuvių Taryba New Yorke. Toks solidarumas irgi pakėlė minėjimo prestižą.

Minėjimas buvo gerai suplanuotas. Pranciškonų spaustuvėje išspausdinta 8 puslapių graži programa, kurioje buvo įdėtas ir nepriklausomybės paskelbimo aktas, minėjimo programa, supažindimas su programos dalyviais.

Pradėta pamaldomis

Kaip įprasta, tos iškilmės pradėtos iškilmingomis pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Ir čia buvo šventiška — papuoštas didysis altorius, pakilia nuotaika giedojo choras, vadovaujamas muzikės Gintarės Bukauskienės.

Žmonių buvo pilna bažnyčia. Su vėliavom dalyvavo šauliai, ramovėnai, skautai.

Mišias koncelebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM, vietos klebonas kun. Vytautas Palubinskas, kun. Jonas Pakalniškis, kun. Kazimieras Pugevičius, kun. Stasys Raila, Tėv. Antanas Prakapas, OFM. Vyskupas pasakė ir šiai dienai pritaikytą pamokslą.

Iškilmingos pamaldos baigtos Maironio-Sasnausko Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį ("Kur bėga Šešupė" paskutinis posmas).

Kultūros Židinyje

Po pamaldų žmonių didesnė dalis pervažiavo į Kultūros Židinį, kur Baltijos restoranas visiem patarnavo, sudarydamas galimybes papietauti, apsidairyti salėse, pasikalbėti su draugais.

Salėse judėjo, skubėjo, tvarkė paskutinius darbus, o fortepiono derintojas ramiai sau stygavo instrumentą. Viskas paruošta punktualiai pradėti programą. Tai buvo 3 v. popiet.

Pagerbiami žuvusieji

Žmonės rinkosi ir rinkosi. Jų prisirinko apie 400. Programa pradėta 3 val. Punktualiai pradėti vertė ir tai, nes buvo pranešta, kad punktualiai atvyksta senatorius Alfonse D'Amato.

Uždanga prasiskleidė. Scenoje stovėjo Apreiškimo parapijos choras. Ir buvo džiugu chorą matyti, kad jis neišsisklaidė, bet, priešingai, net padidėjo, sustiprėjo.

Atsistojimu pagerbtos įnešamos vėliavos. Scenoje pasirodė inž. Jurgis Valaitis, šio renginio pirmininkas. Pradžioje trumpai pasveikino angliškai, paskui kalbėjo lietuviškai. Pasveikinęs susirinkusiuosius, toliau kalbėjo apie Vasario Šešioliktosios prasmę. Ji yra mūsų tautinės gyvybės laidas. Šis minėjimas ypatingai pabrėžia ryšį su broliais ir seserimis Lietuvoje, nes jie prieš trejus metus išėjo į atvirą lemtingą kovą prieš okupantą. Tie broliai ir seserys praėjusiais metais kovo 11 visam pasauliui priminė, kad Lietuva vėl nepriklausoma. Tai nesiderino su okupantų imperijos planais, ir jie griebėsi smurto. Sausio 13 mūsų broliai ir seserys išėjo ginti Lietuvos laisvės. Šimtai sužeistų nekaltų žmonių, o 15 paaukojo savo gyvybę.

Jiems pagerbti skirta renginio įžanginė dalis. Pakviestas į sceną vysk. Paulius Baltakis, OFM, savo maldoje pažymėjo, kad dabar švenčiame 73-iąsias Lietuvos nepriklausomybės metines. Prisiminė, kad žmonės pakėlė sunkius okupacijų metus. Jų dvasios nepalaužė nei tankai. Vyskupas meldė, kad tiesa ir teisingumas pagrįstų valdovų sprendimus. Ypatingai tos išminties meldė Lietuvos prezidentui Vytautui Landsbergiui, Aukščiausiajai Tarybai ir vyriausybei bei visai tautai. Prašė visų vieningai siekti Vasario Šešioliktosios ir Kovo Vienuoliktosios aktų įgyvendinimo, kad greičiau būtų įtvirtinta Lietuvos nepriklausomybė.

Prisiminė žuvusiuosius, kurie Kristaus pavyzdžiu paaukojo gyvybę, kad kiti galėtų laisvai gyventi.

Po šios maldos scenoje pasirodė choro dirigentė Gintarė Bukauskienė, ir choras sugiedojo "Lietuva brangi" vieną posmą.

Po šios dainos, kuri jau tapusi antruoju Lietuvos himnu, pirmas prabilo aktorius Arūnas Čiuberkis, primindamas, kad, pradedant kalbėti apie tėvynę, pirmasis žodis skiriamas žuvusiems.

Čia poetiškais žodžiais nupasakojo, ką reiškia žuvusieji dėl tėvynės laisvės. Žuvusieji palaimina duoną ir svajonę. Jų akys stebi mus kaip gyvos žvaigždės. Jie paukščių čiulbėjimas, vyšnių žiedas, moters šypsena, vaiko juokas, dešinė ranka, kuri ištiesus laiko esamą ir būsimą tėvynę.

Aktorė Rasa Allan Kazlienė tą patį tekstą pakartojo angliškai. Jis skambėjo su tokiu pat poetiniu polėkiu.

Publikai sustojus, abu aktoriai pasikeisdami perskaitė žuvusiųjų pavardes. Tai buvo viso šio renginio labiausiai jaudinantis momentas, ir pats prasmingiausias. Tauta apgaili žuvusias aukas. Ir tos aukos visus pakelia naujam žygiui į laisvę.

Žuvusiųjų pagerbimas baigtas Apreiškimo choro pagiedotais garsios dainos — giesmės "Kur bėga Šešupė" pirmu ir paskutiniu posmais — Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį...

Sveikina svečiai

Scenoje pasirodė LB NY apygardos pirmininkas Vytautas Aksninis ir vadovavo tolimesnei programai.

Pirmiausia sveikino estų ir latvių atstovai, pasidžiaugdami Lietuvos drąsa kovoti dėl savo tautos laisvės, linkėjo Lietuvai kuo greičiau pilnutinės nepriklausomybės ir žadėjo, kad ir jų kraštai eis tuo pačiu keliu.

Raštu sveikino ir lenkų atstovas.

Miesto tarybos narys Walter Ward, kuris kasmet atsilanko į minėjimus, perskaitė miesto burmistro ir miesto tarybos proklamacijas ir jas įteikė pirmininkaujančiajam.

Tuo metu kaip tik ir pranešė, kad atvyko senatorius Alfonse D'Amato. Publika atsistojusi jį sutiko labai triukšmingai. Jis pasisveikino su eile žmonių, užlipo į sceną ir pasakė ugningą kalbą apie savo kelionę į Pabaltijo kraštus, apie Sovietų okupaciją, ir daugybę kartų vis grįžo prie Lietuvos, jos laisvės, kurią reikia tuoj jai suteikti. Publika jo kalbą daug kartų pertraukė plojimais. Atsistojo ir plojo, dėkodama ištikimam Lietuvos ir kitų pavergtų tautų draugui.

Jam atėjus į sceną, Lilė Milukienė su Aldona Mackevičiene užrišo gražią lietuvišką juostą, o baigus kalbą, jam pirmininkas įteikė žymaus lietuvių fotografo knygą apie *Lietuvos atbudimą*. Išlydėtas su audringais plojimais. (p.j.)

(Bus daugiau)

Minėjimo programos dalyviai Kultūros Židinio scenoje. Iš k. Gintarė Bukauskienė, choro dirigentė, aktorė Rasa Allan Kazlienė, aktorius Arūnas Čiuberkis, solistė Angelė Kiaušaitė, renginio pirmininkas inž. Jurgis Valaitis, solistė iš Lietuvos Asta Krikščiūnaitė, programos vadovė Viktorija Garbauskaitė, pianistė Frances Covalesky-Kavaliauskaitė. Nuotr. L. Tamošaičio

17-oji DAILĖS PARODA – 3

ĮVAIRIOS TEMOS IR FORMOS

Irena D. Griežė į šias vasario mėn. parodas įsijungė, kai jos buvo rengiamos dar senajame K. Židinyje. Paskui jau buvo retas svečias.

Išstatė dvi pasteles — Vasaros džiaugsmas ir Svečiai. Pastelės jaukios. Žmonijų figūros įvestos neryškiai pasitenkinant jų kontūrais, priderintos prie minkštai tirpstančios aplinkos. Pastelės, lyg kokia romantinė muzika, atneša ramybę.

Kiek prisimename, pirmieji jos darbai senajame Židinyje buvo didelio formato, tamsaus kolorito, didelės įtampos. Dailininkė dabar pasikeitusi: sumažėjo formatai, nurimo audringi mostai ir išaugo bičiuliškas dialogas.

Vytautas J. Jonynas išstatė tris darbus: Pirmas sniegas, aliejinė pastelė; Karalius Mindaugas, idėjiniai metmenys Vatikano koplyčiai, dirbtinis akmuo; Birutės kalnas Palangoje, aliejinė pastelė, daryta 1977 m.

Kaip žinome, dailininkas yra įvairių technikų, plačių mostų. Pirmoji pastelė sudramatinta. Tamsiam miško fone pirmas sniegas taip ryškiai baltuoja. Dailininkas ir anksčiau mėgo pamiškes, krūmus ir juos su pamėgimu vaizdavo savo akvarelėse.

Aliejine pastele sukurtas ir Birutės kalnas Palangoje. Piešinys labai grakštus, — tik kelios linijos, keli medžių akcentai — ir lengvas, nuotaikingas Birutės kalno vaizdas.

Karaliaus Mindaugo studija yra tik atlieta galva, primenanti rūsčią ir sunkią praeitį.

Dailininkas iš savo kūrybos pasirinko tris akcentus — praeitį, Lietuvą ir dabartį — New Yorko aplinką.

Daina Jurkutė, jau anksčiau dalyvavusi šiose parodose, išstatė tik piešinį, atliktą aliejiniais pieštukais. Piešinys —sraigtinis judesys. Ji yra baigusi moderniąją skulptūrą, žadėjo ir parodoje vieną išstatyti, bet nebuvo priemonių. Skulptūros per daug sudėtingos, plokščios, kabinamos ant sienos, reikalauja specialių įrengimų. Tai ir pasitenkino tik šiuo piešiniu, kuris yra studija į kitas jos skulptūras.

Savo skulptūrose ji siekia atskleisti žmogaus dramą. Plokščių skulptūrų centre yra žmogus, jo šešėlis, o aplinkui sukasi įvairios formos, ryškindamos figūros judesį.

Paulius Jurkus, dalyvavęs visose vasario mėn. parodose, išstatė aliejinės tapybos du darbus: Šv. Jono kalnas Ž. Kalvarijoje. (Ant to kalno kadaise buvo Mindaugo laikų pilaitė). Antras — Poeto Mačernio tėviškė žiemos naktį.

Aleksandra Kašubienė irgi išradinga, plataus masto menininkė. Dauguma jos darbų didelio formato, sudėtingi, trapūs, kad į parodą negalima jų nė pajudinti. Jos kūryba buvo aprašyta ir pailiustruota *Aiduose*, 1990 metų nr. 3.

Šiai parodai ji davė intriguojantį darbą — Dvi struktūros, sukurtos iš medžio, aptemptos mezginiu, su vašku paauksuotos. Struktūros panašios į kažkokio žaidimo lazdeles, kur abu galai baigiasi keturiais atsišakojimais, lyg kokiomis šaknimis. Struktūros sustatytos viena šalia kitos, apdengtos plastikiniu gaubtu, padėtos ant tamsaus pjedestalo.

Žiūrovą ir patraukė savo neįprasta kompozicija, kažkokia paslaptimi, kažkas nesuvokiama, abstraktu, bet iškilminga ir gražu.

Vytautas Kašuba, dalyvavęs daugelyje parodų,irgi turi tą pačią problemą — kaip atvežti kūrinius. Jo namai yra ištisas skulptūrų muziejus. Vienas kūrinys už kitą gražesnis, įdomesnis, bet — pajudinti nėra taip lengva.

Problemą išsprendė Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kuris labai gerai pažįsta V. Kašubos kūrybą. Jis pasiūlė vieną medinę skulptūrą, kuri esanti vienuolyne. Skulptūra dar niekada nebuvo išstatyta parodoje. Su tuo sutiko ir V. Kašuba. Bet pasirodė, kad ta skulptūra yra išvežta į kitą vienuolyną. Tada Tėv. L. Andriekus parodai parinko kitą skulptūrą, kuri taip pat niekada nebuvo parodoje, — Šv. Pranciškus, sukurtas 1957 m., gipsas.

Skulptūra buvo išstatyta gražioje vietoje prie scenos, atrodė lyg kokia senovės mistinė būtybė, gražiai derinosi prie parodos ansamblio.

Elena Kepalaitė, skulptorė ir tapytoja, išstatė dvi bronzines skulptūras ir du abstraktinius darbus; vienas pastelė, kitas — aliejus.

Abstraktiniuose darbuose mėgsta geometrines formas, jų iškilmingumą. Kompozicijos ramios, su kažkokia paslėpta mintimi.

Skulptūrai ji skiria daug dėmesio ir daug meilės. Dauguma jos skulptūrų bronzoje. Ir kiek jos pareikalauja darbo, ir kiek išlaidų!

Viena skulptūra — abstrakti, ramių formų, paslaptinga, nedidelio formato. Antroji — garsios šokėjos portretas. Kepalaitė mėgsta kurti skulptūrinius portretus, biustus. Ir kuria ekspresionistinėje nuotaikoje; įvesdama dar modernių staigių elementų.

Pav., sulaužo, sudramatina veido išraišką, jo plokštumas, akį įbrėžia keturkampę, žande padaro kažkokią duobę, bet — panašumas išlieka neabejotinas. Taip traktuojama tema jau skverbiasi į žmogaus vidų, į jo nerimą problemas.

Labai norėtųsi, kad ši talentinga dailininkė — skulptorė sukurtų portretų lietuviškomis temomis, O tai padaryti ji tikrai gali.

Vida Krištolaitytė, daugelio šių parodų dalyvė, meno entuziastė, tapytoja ekspresionistė, dirba su akriliniais dažais gamtoje. Mėgsta pajūrio ir jūros temas. Plačiu teptuko brūkšniu sukuria bangas, pajūrio platumas, debesų kamuolius.

Teptuko brūkšniai drąsūs, bėga greitai per drobę, sudarydami linijų ritmą. Gamta alsuoja, erdvė pulsuoja gyvybe.

Į šią parodą atnešė dar tris ankstesnius darbus, atliktus skirtingomis technikomis. Vienas buvo vario raižinys, kitas oforas, trečias litografija. Tuos darbus atnešė, kad jie primintų įvykius Lietuvoje. Jie vaizduoja gyvenimą kraštutinėse situacijose.

Pirmas — Pabėgėliai. Čia ji vaizduoja pabėgėlių dramą ir košmarą. Antras — Moteris su ratu. Ratas ir moteris tiesiog susilieja į vieną. Tai sunkaus tragiško gyvenimo simbolika. Trečias – Didvyrių liekanos. Čia vaizduojama kaukuolė ir griaučių dalis.

Visi trys darbai tik juoda-balta, dramatiški, šiurpulingi, sukurti kažkada anksčiau. Darbai tikrai praturtino ir jos kūrybos apimtį ir šią parodą, nes tai buvo vieninteliai grafikos kūriniai, išstatyti šioje salėje. (p.j.)

(Bus daugiau)

Kiekvienas būkime lietuviškos spaudos platintojas, palaikytojas, nes tik spauda yra mūsų lietuviškos gyvybės ženklas.

IŠ VISUR

— **Lietuvių Fondas** organizuoja Lietuvos valstybinės operos solistų Irenos Milkevičiūtės, Virgilijaus Noreikos ir pianistės Gražinos Ručytės-Landsbergienės koncertų seriją. Koncertai bus balandžio mėn. Bostone, Baltimorėje, St. Peterburghe, Los Angeles, Chicagoje, Detroite ir Clevelande.

— Genovaitė **Breichmanienė**, daugelį metų vadovavusi "Gyvataro" tautinių šokių studentų ir vaikų grupėms, jas nuo 1990 gruodžio 1 perdavė savo mokinėms Elytei Tarvydienei ir Silvijai Otto. Tolimesnei "Gyvataro" ansamblio veiklai koordinuoti sudarytas komitetas. Šiam komitetui perduotas ir "Gyvataro" turėtas turtas. Pirmininku išrinktas Kazimieras Deksnys.

— Lietuvos **kultūros draugijos,** leidžiančios *Tėviškės Žiburius*, nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, vicepirmininkai kun. Jonas Staškus, kun. Augustinas Simanavičius, OFM, Antanas Bumbulis, sekr. Aldona Aušrotaitė-Šimonėlienė, ižd. Jonas Danaitis, reprezentacijos reikalams dr. Silvestras Čepas, renginių vadovas Jonas Andriulis.

— Lietuvių **Fondo** metinis narių suvažiavimas įvyks kovo 23 Chicagos Jaunimo Centre.

— *Draugo* **koncertas** įvyks Chicagoje, Marijos aukštesniosios mokyklos salėje kovo 17.

— Lietuvos **Dailės Muziejus** laukia atvežant konteinerio su skulptoriaus Vytauto Kašubos bei dailininko Adomo Galdiko darbais. Muziejaus mokslinė konsultantė Beatričė Kleizaitė-Vasaris praneša, kad transporto bendrovės laikinai sulaikė konteinerių pervežimą į Lietuvą. Tuo tarpu telkiamos lėšos iš JAV lietuvių persiuntimo išlaidoms padengti.

— Arnoldas **Voketaitis,** pagarsėjęs įvariose šalyse bosas, šiais metais buvo paskirtas Muzikos fakulteto "rezidu ojančiu menininku" Auburn University, Alabama. Per daugiau kaip 30 metų trukusią dainininko karjerą A. Voketaitis yra pasirodęs operos scenose Europoje, JAV, Meksikoje, Vidurio ir Pietų Amerikoje. Penkiolika sezonų jis yra dainavęs Chicagos Lyric operoje ir dešimt sezonų New York City operoje.

— Kun. **Rapolas Krasauskas** iš Alkos — Amerikos Lietuvių Kultūros archyvo — Putnam, CT, lankėsi Chicagoje ir su prof. dr. Jonu Račkausku, Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro pirmininku, tarėsi dėl abiejų institucijų periodikos rinkinių suderinimo.

— Nauji ***Darbininko*** skaitytojai: M. Flanigan, Wichita, KS, J. Ensins, Canton, MA, L. Gražulis, Sharon, MA. Užsakė kitiems: L. Gražulis, Sharon, MA — K.Vasiliauskas, So. Boston, MA; H. Bitėnas, Elizabeth, NJ — E. A. Bitėnas, Jamesburg, NJ, Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, PA 18703. Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847 - 2686.

KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ

Lėktuvo kainos ten ir atgal
$801.00 per Kopenhagą iš Niurjorko ir Bostono.
Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 d. prieš išskridimą.
Kelionės ilgis: trumpiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

$855.00 per Helsinki iš Niujorko
Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 d. prieš išskrendant.
Kelionės ilgis: trumpiausiai 7 dienos iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys, vykstantys į Lietuvą su iškvietimais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

1991

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje
19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenka Maskvą. Maršrutai įdomūs — Šv. Velykos Lietuvoje, Šiluvos atlaidai, kelionė laivu Baltijos jūroj, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis.

KAINOS NUO $1145.00

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į
BALTIC TOURS . 77 Oak St., Suite 4 • NEWTON, MA 02164.
Tel. 617/965-8080 • Fax 617/332-7781

Vera W. McGinty, iš Montrose, PA, atsiuntė 50 dol. prenumeratai atnaujinti ir už kalendorių. Padėka už auką.

R. Dzek, iš Shoreview, MN, prenumeratą atnaujinant, pridėjo 40 dol. *Darbininkui*. Reiškiame padėką.

Laima Šileikis, iš New York, NY, atnaujino prenumeratą už dvejus metus, pridėjo auką *Darbininkui* bei už kalendorių 60 dol. Dėkojame už viską.

Albinas Stukas, iš Jackson, NJ, eilė metų dosniai remia *Darbininką*. Šiemet prie prenumeratos mokesčio pridėjo 55 dol. auką ir pagyrė už gerą redagavimą. Padėka už mielą laišką ir auką.

Dr. S. Dimas, iš Middle Village, NY, daugelis metų paremia spaudą gausesne auka. Šiemet atnaujino prenumeratą su 75 dol. Dėkinga *Darbininko* administracija.

Marie Gludienė, iš Rockville Center, NY, penkeri metai atnaujina prenumeratą pridėdama auką *Darbininkui* paremti. Padėka už 50 dol. paramą.

Ona Dzeteveckas, iš Woodhaven, NY, atsiuntė dvigubą prenumeratos mokestį. Vasaros metu stropiai prižiūri prie administracijos gėlyną. Labai ačiū už viską.

Jonas Zubavičius iš Sunny Hills, FL, visada remia spaudą. Kaip ir eilė kitų dosnių skaitytojų su prenumeratos atnaujinimu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už paramą.

Uršulė Maceikonis iš Elizabeth, NJ, treti metai atnaujina prenumeratą, pridėdama auką spaudai paremti. Dėkojame už 30 dol. paramą *Darbininkui*.

Feliksas Kontautas iš So. Bostono, MA, atnaujino prenumeratą ir pridėjo 60 dol. *Darbininkui* paremti. Padėka už dosnumą.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licenzija V/O "VNESHPOSYLTORG"

Geral žinoma firma su 30-ties metų patirtimi geral ir greitai aptarnauja savo klientus siunčiant

SIUNTINIUS — DOVANAS
su apmokėtu muitu
Į TSRS, tame tarpe į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kt.
GAVĖJAS NIEKO NEMOKA, VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Klijentų patogumui visi mūsų agentai turi didelį pasirinkimą aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Turime pardavimui mašinas: "Volga", "Žiguli", "Volvo", "Toyota".

Dėl informacijos prašome kreiptis į mūsų pagrindinę kontorą arba į visus mūsų agentus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017
Tel. (212) 832 - 7550

BOSTON, MA 02127	632 Dorchester Avenue	Tel. (617) - 268 - 1303
BROOKLYN, N.Y. 11222	661 Manhattan Avenue	Tel. (718) 389-6747
BUFFALO, N.Y. 14212	701 Filmore Avenue	Tel. (716) 895-0700
CHICAGO, ILL. 60622	2242 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 235-7788
CHICAGO, ILL 60622	1723 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 666-3985
CLEVELAND, OH, 44134	6089 State Road	Tel. (216) 884-1738
FORT WAYNE, IN. 46808	1807 Beineke Road	Tel. (219) 432 - 5402
HAMTRAMCK, MI	11415 Jos Campau Avenue	Tel. (313)365-6350
HARTFORD. CT. 06106	1839 Park Street	Tel. (203) 232 - 6600
HERKIMER, N.Y. 13350	RR No. 1, Box 765 McKennan Rd.	Tel. (315) 866-3939
INDIANAPOLIS, IN. 46227	3216 St.Jude Drive	Tel. (317) 787 - 0052
IRVINGTON, N.J. 07111	1082 Spiringfield Ave.	Tel. (201) 374-6446
LAKEWOOD, N.J. 08701	901 E. County Line	Tel. (201) 363 - 2251
LOS ANGELES, CA 90046	7706 Santa Monica Blvd.	Tel. (213) 656 - 1962
MIAMI BEACH, FL. 33139	1352 Washington Ave.	Tel. (305) 532-7026
MINNEAPOLIS, MN. 55418	2422 Central Ave. N.E.	Tel. (612) 788 - 2545
NEWARK, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	Tel. (201) 373 - 8783
NEW YORK, N.Y. 10009	122 First Avenue	Tel. (212) 533-2906
PHILADELPHIA, PA. 19116	10182 BUSTLETON AVE.	Tel. (215) 969 - 1150
PITTSBURGH, PA. 15203	1307 E. Carson	Tel. (412) 481-2750
ROCHESTER, N.Y. 14621	681-683 Hudson Avenue	Tel. (716) 544 - 2151
TRENTON, N. J. 08611	703 So. Broad Street	Tel. (609) 393 - 9455
WATERVLIET, N.Y. 12189	1828 3rd Avenue	Tel. (518) 274 - 5242
WORCESTER, MA. 01607	22 Carlstad Street	Tel. (508) 798 - 2868
WHEATRIDGE, CO. 80033	4330 Quay Street	Tel. (303) 422-4330

DĖMESIO! **DĖMESIO!**

VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ĮSIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĘ

TIMURS STORE
JOY – LUD

ELECTRONICS
200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484

TELEVIZIJOS APARATAI
(įvairaus dydžio ir įvairių firmų)

KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR ATSPAUSDINIMO APARATŪRA

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoj

ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI

TELEFONŲ ATSAKYMO APARATAI

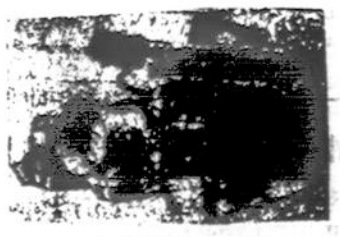

PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO APARATAI PAL SISTEMAI

ĮVAIRŪS RADIJO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM

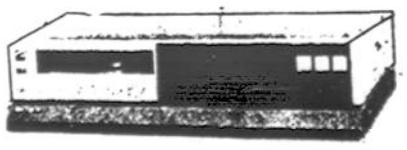

VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI (įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA TURI PAAIŠKINIMUS IR RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRAUS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

Romas Pukštys vėl važiuoja į Lietuvą balandžio mėn. pradžioje. **Pervedami doleriai, palikimai. Priima laiškus, dokumentus, vaistus.** Perka automobilius. Atsiskaitymas iki balandžio 3 d. **TRANSPAK,** 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436 - 7772.

VISI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ siunčiami su **PRISTATYMU Į NAMUS** papigintomis kainomis. Drabužiai, maistas, vaistai — **KIEKIAI NERIBOJAMI, MUITO NĖRA.** Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436 7772.

Rūta Graudušytė — Andries, iš Media, PA, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 65 dol. paramą *Darbininkui*. Dėkojame spaudos geradarei.

"ŽAIBAS" NR. 6 – maisto produktai bus pristatyti Jūsų nurodytu adreesu bet kur Lietuvoje **10 darbo dienų laikotarpyje.** 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 5 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dėž. džiovintų slyvų, 2 dėž. razinų, 64 oz. aliejus, 1 dėž. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina $100 — kreiptis "ŽAIBAS", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telefonas 708 430 - 8090.

G.T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 Tel. 708 430 - 7272

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir certifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

MIRĖ KUN. JONAS KUBILIUS

Montrealyje, Aušros Vartų klebonijoje, kovo 3 mirė kun. Jonas Kubilius, SJ, ilgametis tos parapijos klebonas, sulaukęs 80 metų amžiaus ir 50 metų kunigystės sukakties.

Kun. Jonas Kubilius

Į laidotuves iš New Yorko nuvyko lietuvių vyskupas Paulius Baltakis, OFM. Atsisveikinimo pamaldos buvo kovo 6 Aušros Vartų bažnyčioje. Laidoti pervežtas į Chicagą. Palaidotas kovo 7 Šv. Kazimiero kapinėse, kur lietuviai jėzuitai turi savo sklypelį.

Velionis buvo gimęs 1906 metais birželio 25 Šerkšnių kaime, Mosėdžio valsčiuje, Telšių apskrityje. Gimnazijos mokslus ėjo Skuode ir Telšiuose. Gimnaziją baigė 1925. Tais pačiais metais išvyko į Olandiją ir įstojo į jėzuitų vienuolyną. Falkenberge pradėjo studijuoti filosofiją, 1933 gavo filosofijos daktaro laipsnį.

Grįžęs į Lietuvą, 1933 - 37 dėstė graikų ir lotynų kalbas jėzuitų gimnazijoje Kaune ir tas kalbas dar studijavo Vytauto Didžiojo Universitete.

1937 m. išvyko studijuoti į Prancūziją, studijavo Lijono universitete teologijos mokslus. Kunigu įšventintas 1940 metų liepos 9.

Vokiečiam okupavus Prancūziją, kun. Kubilius įsijungė į tautinį prancūzų sąjūdį ir pradėjo dirbti socialinių bei ekonominių studijų žurnale. Be to, dar 7 mokyklose buvo religijos mokytojas ir skaučių kapelionas bei dvasios vadas.

Vokiečių naciai susekė, kad jis išduoda žydų vaikams krikščioniškų religijų metrikus. Už tai buvo areštuotas ir net grėsė mirties bausmė. Iš kalėjimo išgelbėjo toji organizacija, kuri kovojo su naciais. Išsigelbėjęs gyveno kalnuose su prancūzų partizanais.

Po karo gyveno Paryžiuje, dar studijavo Sorbonos universitete, kur gavo antrąjį filosofijos daktaro laipsnį. Jo pastangomis Paryžiuje buvo išlaikyta pusiau oficiali Lietuvos atstovybė. Paryžiuje jis buvo lietuvių katalikų misijos direktorius.

1950 metais atvyko į Montrealį, kur suorganizavo naują parapiją ir pastatė Aušros Vartų vardo bažnyčią. Tai parapijai ilgus metus vadovavo. Taip pat 10 metų vadovavo Chicagos Jaunimo Centrui, dvigubai padidindamas jo patalpas bei išplėsdamas jo veiklą.

Demonstracijos prie Sovietų misijos New Yorke sausio 19. Plakatą vidury laiko Jonas Landsbergis, iš abiejų pusių stovi estaitės. Nuotr. Liudo Tamošaičio

VOKIETIJOJE MIRĖ VIKTORAS KURGONAS

1990 gruodžio 19 Altenbergo miesto Šv. Jono ligoninėje mirė taurus lietuvis Viktoras Kurgonas. Buvo gimęs 1910 spalio 15 Žąsilių parapijoje. Vyresnės sesers paremtas, paūgėjęs galėjo lankyti jėzuitų gimnaziją Kaune. Buvo pradėjęs studijuoti matematiką Vytauto Didžiojo universiteto gamtos — matematikos fakultete, bet dėl nepalankių aplinkybių studijų negalėjo baigti.

Tada jis įsigijo durpių kasimo mašinas ir tuo sudarė darbo sąlygas keliems darbininkams. Kai Raudonoji armija 1940 m. okupavo Lietuvą, jo mašinas konfiskavo, bet buvę darbininkai jo neįskundė, tai Viktoro nesuėmė ir į Sibirą neištrėmė.

Vokiečių okupacijos metais, remiamas bendraminčių Lietuvoje, Gardino mieste apylinkės lietuvių šeimų vaikams buvo įsteigęs gimnaziją ir bendrabutį, bet rytų frontui pajudėjus į Vakarus, 1944 metų vasarą pasitraukė į Vokietiją ir čia sulaukė karo pabaigos.

Po Antrojo pasaulinio karo Pinneberge įsikūrė Pabaltijo universitetas. V. Kurgonas čia surado net kelis iš Kauno laikų pažįstamus profesorius ir vėl pradėjo studijuoti matematiką.

Prasidėjus didžiajai emigracijai, Pinnebergo universitetas turėjo užsidaryti. Tada V. Kurgonas atsikėlė į Münsterį, Vestfalijos sostinę, ir bandė tęsti matematikos studijas to miesto universitete. Atostogų metu susirado darbo pramonėje, nes reikėjo užsidirbti pragyvenimui.

Pamatęs, kad jėgos su amžiumi mažėja, studijas nutraukė, liko pramonės darbininku.

Dabar jis atostogų metu rinkdavo lietuvių kilmės vaikus ir juos veždavo į Alpių kalnus, į saleziečių įkurtą vasarvietę. Pakartotinai yra lydėjęs neturtingų šeimų vaikus ir į Angliją, kur Vaikų globos organizacija parūpindavo jiems galimybę atostogauti šeimose.

Palaidotas Waldfriedhofo Lauheido kapinėse, tarp Münsterio ir Telgte miestų. Į kapines palydėjo du lietuviai kunigai ir gražus būrys tautiečių bei gerų pažįstamų.

T. Kon. Gulb.

Mielam ilgų metų kaimynui

A. A.

ANUPRUI KRINICKUI

mus amžinai palikus, jo našlę Melaniją bei vaikus: Nastutę, Reginą, Danutę ir Kęstutį, bei jų šeimas, užjaučiu ir kartu liūdžiu

Donatas Ūzas

A.A.

ZIGMUI GRABNICKUI

Floridoje mirus, jo žmoną Mariją, marčią Mildą, anūkus Kristiną, Gintarą ir Aliną bei visus kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Algirdas ir Danutė Šilbajoriai

A.A.

VLADUI KULPAVIČIUI

mirus, jo žmonai Albinai, sūnums: Alfredui, Vytautui, Kęstučiui ir Algirdui Lietuvoje, jų šeimoms ir visiems kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Justas ir Noela Kibirkščiai
Jonas ir Irena Vilgaliai

Mielos marčios Reginos tėveliui

A.A.

ANUPRUI KRINICKUI

baigus žemišką kelionę, skausme likusius žmoną Melaniją, dukras Reginą, Nataliją, Danutę (Lietuvoje) ir sūnų Kęstutį su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Aleksandra ir Jonas Bačanskai

Tauriam lietuvių liaudies meno puoselėtojui

A. A.

VLADUI KULPAVIČIUI

mirus, žmoną Albiną, sūnus ir jų šeimas bei kitus artimuosius giliai užjaučia

Birutė Paprockienė

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

Naujieji metai bėga stebėtinai greit. Atsiranda naujų rūpesčių, bet ir senieji neatsilieka. Vienas iš jų — Kultūros Židinio išlaikymas. Pernai pajamos šiek tiek pakilo, bet kasdieninės išlaidos nesumažėjo. Nauji Židinio prižiūrėtojai tvarkosi gerai ir jau pastebime pasikeitimą švaroje ir tvarkoje, bet įvairūs remontai reikalauja vis daugiau išlaidų. Prašome ir tikimės, kad Židinio nariai ir rėmėjai susimokės 1991 m. nario mokestį be didelių prašymų ir maldavimų. To paties tikimės ir iš geraširdžių aukotojų.

Šiemet per sausio ir vasario mėnesius gautos šios aukos:

A. a. Teresės Liutkienės atminimui po 100 dol. aukojo S. ir D. Biručiai ir Janina Snieškienė, DDs.

A. a. Raymondo Liobės atminimui Birutė Ramanauskienė aukojo 25 dol.

Kitos aukos: 1,000 dol. gauta iš Lietuvių Atletų Klubo už patalpų naudojimą. Taip pat 1,000 dol. gauta iš Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisijos.

300 dol. paaukojo nežinomas asmuo. Tadas Savickas, MD, paaukojo 100 dol., Vilija Wojciechowski ir Karininkų "Ramovė" po 50 dol., Vida Jankauskienė 45 dol. Po 25 dol. aukojo J. Belickas, E. Kezienė ir A. Mačiulaitis, H. Miklas, E. Rastenienė ir V. Sidas.

Iš organizacijų šiemet 50 dol. kol kas sumokėjo tik Kredito Unija KASA.

Nuoširdžiai dėkojame visiem už aukas ir nario mokesčius. Neužmirškime, kad niekas kitas Kultūros Židinio neišlaiko, tiktai mes patys. Prašome ir kviečiame atlikti savo pareigą.

Kultūros Židinio Valdyba

KAZIUKO MUGĖ ŽIDINYJE

Džiugu, kad lietuviškos tradicijos tęsiamos, o jų tarpe ir Kaziuko mugės tradicija.

New Yorko skautai-tės, vyr. skautės židinietės ir skautams remti komitetas Kaziuko mugę suruošė kovo 3 Kultūros Židinyje. Mugė pradėta mišiomis. Mišioms paruoštas stalas buvo papuoštas Vilniaus verbomis ir geltonai žydinčių medelių šakomis, o stalo šonuose stovėjo skautai, laikydami savo vėliavas. Sienoje kabėjo didelis šv. Kazimiero paveikslas. Mišias aukojo skautų kapelionas, vienuolyno viršininkas kun. Antanas Prakapas, OFM. Jis ir pamokslą apie šv. Kazimierą pasakė. Mišiose patarnavo uniformuoti skautai: Linas Černauskas ir Darius Penikas. Mišių skaitymus skaitė Gailutė Kligytė, Vidas Marijošius, Tomas Matusaitis ir Gina Jankauskaitė. Aukas atnešė: Lina Matusaitytė, Rasa Kligytė, Kristina Matusaitytė, Jonas Jankauskas ir Lina Eitmanaitė. Atneštų aukų prasmę paaiškino Daiva Trinkaitė. Dovanos: Knyga *Lietuviškoji Skautija*, Baltoji lelija — šv. Kazimiero, skautų globėjo, simbolis. Lietuvos žemės saujelė. Vanduo, vynas ir duona — mūsų gerojo Tėvo žemiškos dovanos.

Mišių metu visi bendrai giedojo įvairias giesmes.

Mišias baigus, įžodį davė Nina Jankauskaitė. Įžodžio ceremonijas atliko Lilė Milukienė.

Trumpą mugės atidarymo žodį tarusi, Lilė Milukienė pakvietė Kazį Jurkūną perkirpti tautinių spalvų kaspiną. Atsilankę apspito salės pakraščiuose išrikiuotus stalus, ant kurių buvo išdėstyta įvairūs gintaro, medžio ir odos tautodailės dirbiniai, audiniai, lėlės, tautinės tematikos marškinėliai ir kiti panašūs daiktai. Išradingi skautai prekiavo savo pagamintomis spurgomis, žaibišku greičiu pristatinėjo jų "telegramomis" užsakytas gėles, žvejojo laimės šulinyje, norintiems sužinoti savo ateitį jie ją išpranašavo. Su stalų savininkais ir jų "prekėmis" supažindino Vida Jankauskienė.

Dail. Marija Žukauskienė demonstravo margučių dažymo meną. Norį galėjo to meno ir pasimokyti.

Apatinėje salėje buvo stiprinamasi skaniais, skaučių pagamintais, valgiais. Ypatingai buvo gausus "saldusis" stalas, kuris linko nuo puošniai pagamintų tortų ir kitų skanumynų!

Veikė gausi loterija, pradžiuginusi keletą laimingųjų. Loteriją sumaniai pravedė Vida Jankauskienė.

Į mugę atsilankė daug dalyvių.

p. palys

BOSTONO ŽINIOS

Sudėta nemažai pinigo

Lietuvių inžinierių sąjungos Bostono skyriaus susirinkime vasario 15 pas inž. V. Žiaugrą suaukota Lietuvos nepriklausomybės minėjime $4355. Šis ALIAS skyrius visada nemažai suaukodavo lietuviškiesiems veiksniams, bet šį kartą gerokai viršijo ankstesnes sumas. Paskirstyta aukotojų pasirinkimu šitaip: Lietuvių Bendruomenei $2180, VLIKui $730, Baltic Am. Fr. League $500, kitiems $945. Daugiausia aukojo inž. Juozas Rasys $1350. Inžinieriai Jer. Dabrila ir Ant. Girnius davė po $300; B. ir J. Vasiai $250; A. ir V. Kubiliai, B. Veitas ir R. Veitas po $200; K. Devenis ir A. Vasys po $150; D. Ivaškienė ir J. Štuopis po $125. Kiti keturiolika po mažiau. Žinias pateikė valdybos iždininkas Linas Dabrila. Skyriui pirmininkauja Leonas Bernotas.

Nauja galimybė padėti Lietuvai

American Medical Resources Foundation, Inc (AMRF) P. O. Box 343. Lexington, MA 02173, įsisteigusi 1988, aukoja naudotus, bet geram stovy patikrintus medicinos instrumentus bei įrengimus įvairiems besikuriantiems kraštams. Paramos gavėjai turi sumokėti transportacijos, instrumentų suvežimui į bazę ir persiuntimo išlaidas. Įmokėjus 2000 dol., kurie įskaitomi į persiuntimo išlaidas, bus pradedama rinkti instrumentus Lietuvos ligoninėms, iš kurių reikia pristatyti konkretų pageidaujamų instrumentų sąrašą. 40x8x8 pėdų konteinerį persiųsti kainuoja apie 7 tūkstančius dolerių. Pilnas toks prikrautas konteineris su naujais instrumentais ir įrengimais šiuo metu vertas apie 400-500 mil. dol.

Pernai tokia mediciniška pagelba buvo suteikta Latvijai.

Suinteresuotos tokiom galimybėm mūsų organizacijos turėtų kreiptis į aukščiau minėtą AMRF prezidentą K. H. Barney, prašant užsakymo formų. Jau yra gautas pirmas reikalingų reikmenų sąrašas iš vaikų senatorijos Kačerginėje. Tam tikslui jau yra suaukota apie $600. Kad šis projektas pajudėtų, reikia pirmų $2000. Visos aukos yra nuskaitomos nuo mokesčių (tax deductible). Aukas, kad ir mažom sumom, prašome siųsti aukščiau duotu adresu. Čekius rašyti **AMRF — Lithuania-Kaunas** vardu.

Šį projektą globoja Ava Clough, lietuvių kilmės amerikietė, kuri pernai lankėsi Lietuvoje ir atvežė pageidaujamų reikmenų sąrašą iš Kačerginės. Jos adresas: 1 Mill Brook Rd., Lexington, MA 02173. **I.N.**

Kauno Medicinos Instituto studentams galimybė studijuoti Bostone

Praeitais metais gegužės mėn. Bostone lankėsi Kauno Medicinos Instituto Farmacijos fakulteto dekanas dr. Edv. Tarasevičius. Jis aplankė Northwestern Universiteto Farmacijos Kolegiją bei kelias ligonines. Apsilankymo pasėkoje su Farmacijos Kolegijos vadovybe buvo įsteigtas "sister-school" bendradarbiavimas pasikeičiant studentais bei dėstytojais.

Amerikos lietuviai, norintieji studijuoti farmaciją ar artimas medicinos šakas (allied health), prašomi kreiptis pas Michael Montagne, Ph.D., 113 Mugar Building, Northeastern Univ., Boston, MA 02115, tel. (617) 437 - 4202, dėl įstojimo galimybių. Šios kolegijos studentai, per Northeastern International Cooperative Education Program galėtų studijuoti Kauno Medicinos Institute.

Šį pavasarį birželio 10 - 20 Northeastern Univ. Farmacijos kolegija ruošia 11 dienų ekskursiją iš Bostono į Kauno Medicinos Institutą. Joje kviečiami dalyvauti farmacininkai ir jų draugai. Programoje yra pramatytos paskaitos bei pramoginės išvykos. Dėl ekskursijos smulkesnių informacijų kreiptis į John Sudol OSCO Drug tel. (617) 396 - 8235 arba į dr. Michael Montagne.

I.N.

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Administr. . . . . (718) 827-1351
Redakcija. . . . . (718) 827-1352

Spaustuvė . . . . (718) 827-1350
Vienuolynas . . . (718) 235-5962
Vyskupas . . . (718) 827-7932
Salė (kor.) . . . . . (718) 827-9645
Salės adm. . . . (718) 235-8386

Darbininko
redakcijos FAX
718 827 - 2964

NAUJAS *DARBININKO* ADMINISTRATORIUS

Tėv. Petrui Baniūnui, OFM, Darbininko ilgamečiui administratoriui, dėl pašlijusios sveikatos iš pareigų pasitraukus, lietuvių pranciškonų vadovybė metiniame posėdy (vasario 20 - 21) nauju administratoriumi paskyrė Tėv. Pranciškų Giedgaudą, OFM, ligšiolinį pranciškonų spaustuvės vedėją. Nuo dabar jis administruos abi šias įstaigas.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, yra išvykęs į Kanadą. Kovo 6 Montrealyje dalyvavo su a.a. kun. Jonu Kubiliumi, SJ, atsisveikinimo gedulingose pamaldose. Kovo 10 dalyvaus iškilmingose pamaldose Toronto katedroje, kai ten bus minima Kovo Vienuoliktoji. Praėjusį trečiadienį vysk. P. Baltakis dalyvavo Amerikos vyskupų konferencijos specialaus komiteto Rytų Europos kraštams pagelbėti posėdyje. Taip pat buvo sudarytas komitetas paminėti Šiluvos Marijos lietuviškosios koplyčios Washingtone, DC, tautinėje šventovėje 25 metų sukaktį. Į minėjimą kviečiamas kard. V. Sladkevičius bei Amerikos kardinolai. Minėjimas įvyks spalio 12 - 13.

LMK Federacijos New Yorko klubo narių susirinkimas šaukiamas kovo 9, šeštadienį, 2 val. popiet pas Adą Bagdonienę, 85 - 10 87 St., Woodhavene, NY. Visos narės prašomos būtinai dalyvauti, nes yra svarbių ir skubių reikalų aptarti.

Redakcija prašo antradieniais į redakciją neskambinti ir jos nelankyti, nes tą dieną reikia pilnai užbaigti laikraščio tvarkymą, laužymą ir išsiųsti į spaustuvę.

Redakcijos Fakso numeris yra 718 827 - 2964. Fakso mašina veikia dieną ir naktį.

Vanda Bagdonienė, daugel metų gyvenusi Woodhavene, paskutiniu laiku gyvenusi Rego Park, vasario 28 nuolatiniam apsigyvenimui persikelia į Daytona Beach Shores, FL, kur įsigijo savo namus.

Edvardas Senkus, ilgai gyvenęs Flushinge, persikėlė gyventi į Daytona Beach Shores, FL. Jis iš ten buvo atvykęs padėti Vandai Bagdonienei likviduoti čia namus ir persikelti į Floridą.

Pianistė Eglė Janulevičiūtė kovo 7 atvyksta iš Lietuvos ir kovo 10 koncertuoja Unitarian Universalist Church of Central Nassau, 223 Stewart Ave., (at Nassau Blvd.), Garden City, NY. Koncerto pradžia 3:30 v. popiet. Koncertą rengia Piano mokytojų draugija Long Island. Tai bus 25-tas, sukaktuvinis jų koncertas. Gi Eglė Janulevičiūtė yra pasižymėjusi pianistė, laimėjusi pirmąsias vietas Lietuvoje, Sovietų Sąjungoje, Oberlin, Ohio. Dabar ji dirba valstybinėje Lietuvos konservatorijoje Vilniuje.

Vaiva Ulėnaitė, dr. Jono ir Nijolės Ulėnų dukra, baigusi pritaikomojo meno studijas Providence, R. I., atlikusi praktiką Chicagoje, gavo darbą toje pačioje bendrovėje, kur ji praktikavosi. Ji dirbs bendrovėje, kuri leidžia mokyklom vadovėlius. Jai teks vadovėlius iliustruoti, paruošti juos spausdinimui. Apsigyveno pas savo gimines Cicero, IL.

Pianisto **Povilo Stravinsko** koncertinė veikla vis labiau plečiasi. Vasario 17 jis dalyvavo Vasario Šešioliktosios minėjime Washington, DC, University of Maryland patalpose. Kovo 10 jis skambins "Margučio" organizuojamame koncerte Chicagoje. Kovo 11 Povilo Stravinsko solinis koncertas įvyks West Chester University School of Music, West Chester, PA, Swope auditorijoje 8:15 val. vak.

Naujai perorganizuotos Lietuvių Bendruomenės Queens apylinkės narių metinis susirinkimas įvyks kovo 17, sekmadienį, 4 val. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje, Brooklyne. Po trumpos oficialios dalies bus Gerimanto Peniko video vaizdai iš pereitų metų įvykių Lietuvoje bei mūsų išeivijos gyvenimo. Visus Queens apylinkės lietuvius bei svečius atsilankyti kviečia apylinkės valdyba.

New Yorko Jaunimo Sąjungos informacinio "hotline" telefono numeris yra 718 827 - 5004. Paskambinus bus nurodomos gairės veiklai, teikiant pagalbą Lietuvai (demonstracijos, politinės akcijos ir t.t.).

Madų paroda, surengta LMK Federacijos New Yorko klubo vasario 24 Kultūros Židinyje, buvo įdomi ir originali. Gaila, kad publikos atsilankė mažokai, o buvo verta parodą pamatyti. Plačiau kitame *Darbininko* numeryje.

A. a. Anuprui Krinickui mirus, Donatas Ūzas vietoj gėlių prie jo karsto skiria piniginę auką Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai ir jos teikiamai pagalbai Lietuvą paremti.

Onos Budraitienės trejų metų mirties sukaktis sueina kovo 23. Ji mirė 1988 metais. Gyveno Richmond Hill, veikė Moterų Vienybėje, paliko dukrą Eleną, vieną anūkę ir tris proanūkius.

Algirdas Landsbergis, Lietuvių Rašytojų Draugijos vicepirmininkas, kovo 9 išvyksta į Europą, kur dalyvaus PEN klubo suvažiavime ir ten atstovaus lietuviams rašytojams. Grįžta kovo 17.

Elena ir Juozas Andriušiai iš Californijos grįžta kovo 19. Ten jie išbuvo visą mėnesį, lankydami bičiulius.

***Darbininko* skaitytojai**, negauną laiku laikraščio ar turį kitokių nusiskundimų, prašomi tai išreikšti laišku anglų kalba. Balandžio 4 administracijoje lankysis Brooklyno centrinio pašto įgaliotinis, ir jam skundai bus perduoti.

MIRĖ ANUPRAS KRINICKAS

Columbia Memorial ligoninėje Manhattane, NY, vasario 28 mirė Anupras Krinickas. Buvo gimęs 1906 vasario 2 Krivasalio kaime, Utenos aps.

Perėjęs mums visiems žinomą Vokietijos stovyklų kelią, į Ameriką atvyko 1950 ir apsigyveno Maspethe, NY. Iki išeinant į pensiją, dirbo Phelps and Dodge įmonėje.

Visą gyvenimą buso sąmoningas lietuvis ir tokioje dvasioje išaugino visą šeimą.

Nuliūdime liko žmona Melanija, gyvenanti Maspethe, NY, ir vaikai su šeimomis: Nastutė, Regina, Kęstutis ir Danutė.

DARBININKO SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Jau trys savaites, kai Darbininko skaitytojų adresai yra atspaudžiami ant lipinukų kompiuterio pagalba. Anksčiau jie buvo atspaudžiami adresografais, kurių amžius pasibaigė. Perkeliant skaitytojų pavardes ir adresus į kompiuterį, galėjo įvykti korektūros klaidų, nors buvo stengtasi korektūras kruopščiai skaityti ir klaidas pataisyti. Jeigu skaitytojai Darbininko ne gavote 2 - 3 savaites, arba jei kas žinote draugų ar kaimynų, kurie Darbininko paskutiniųjų numerių negavo, prašome pranešti laišku (341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207), telefonu (718-827-1351), arba faxu (Nr. 718-827-2964) savo pavardę ir adresą. Jeigu įvyko klaida, tuojau ją atitaisysime.

Darbininko administracija

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa Lietuvos našlaičiams vaikams Lietuvoje sušelpti gavo 350 dol. sumą, surinktą Juozo Paliulio, gyvenančio Ponce Inlet, FL.

Iš Metropolitan operos rūmų kovo 9, šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Richard Strauss opera *Der Rosenkavalier*. Pagrindiniai solistai: Tatiana Troyanos, Luciano Pavarotti, Aage Haughland. Diriguoja Jiri Kout. Ateinantį šeštadienį bus transliuojama L. Janaček opera *Kat'a Kabanová*.

Kostas Vaitaitis, ilgametis *Darbininko* skitytojas, gyvenęs 11 Shailer Dr., Westbrook, CT, mirė sausio 23. Palaidotas šalia savo žmonos Karolinos Prisikėlimo kapinėse, Westbrooke, CT. Gedulingas mišias aukojo klebonas kun. Zenonas Smilga. Koncelebravo kun. Justinas Steponaitis. Nuliūdime liko sūnus Vytautas ir kiti artimieji.

Catholic New York savaitraštis įsidėjo gražų straipsnį apie sausio 13 įvykius Lietuvoje. Straipsnį parašė Michael J. Healey. Jis vasario 16 Aušros Vartų parapijos salėje matė dokumentinę vaizdajuostę apie Vilniaus kruvinąjį sekmadienį. Straipsnis parašytas išsamiai ir vaizdžiai, pavadintas "Blood of Martyrs".

Washingtono Lietuvių Jaunimo Sąjunga kartu su JAV LJS ruošia 5-ąjį politinį seminarą balandžio 12, 13, 14 dienomis Washingtone. Visi susidomėję lietuviai, ypatingai Jaunimo Kongreso atstovai, kviečiami dalyvauti.

Aloyzas Balsys, iš Montauk, NY, jau keleri metai apmoka 3 prenumeratas ir prideda auką spaudai paremti. Šiais metais paskyrė 90 dol. Ačiū už dosnumą.

Ukrainiečių savaitraštis — *The Ukrainian Weekly*, leidžiamas Ukrainian National Association, Inc., visada labai palankiai remia lietuviškus reikalus. Sausio 20 laidoje įsidėjo net du puslapius apie įvykius Lietuvoje, jų pasmerkimą, ukrainiečių solidarumą su Lietuva. Įsidėjo ir nuotrauką iš demonstracijų prie Sovietų pasiuntinybės New Yorke. Laikraštis yra leidžiamas anglų kalba.

CARGO Į LIETUVĄ! G. T. INTERNATIONAL praneša, kad nuo gruodžio 24 d. dėl sunkios ekonominės padėties, labdaros vardan visus drabužius ir maistą galima VISIEMS siųsti CARGO į Lietuvą BE MUITŲ! Siunčiame oro linija. Minimumas 110 sv. (50 kg). Kaina $1.45 sv. ($3.19 kg). Kreiptis į G. T. INTERNATIONAL, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430 - 7334.

Laisvės Žiburio radijo sukakties komitetas po pirmojo posėdžio. Iš kairės I-oje eilėje sėdi Renata Baliūnaitė ir Pranė Ąžuolienė. II-oje eilėje sėdi: Marija Wasiltschikow, Vitalija Sližienė, Uršulė Povilaitienė, Eugenija Kezienė, Marytė Šalinskienė, Onutė Povilaitytė. Stovi: Ričardas Kezys, Romas Kezys, Rimas Bitėnas, Petras Palys, kun. Kornelijus Bučmys, OFM, Petras Baltrulionis, kun. Stasys Raila, Bill Kumeta, Violeta Galinauskienė, Stasys Karmazinas. Nuotr. Vytauto Maželio

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS APIE KELIONĘ Į LIETUVĄ

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas pakeitė įsipareigojimus kelionei į Lietuvą, į Pasaulio lietuvių žaidynes. Pakeitimas padarytas dėl geresnės kainos ir dėl laisvesnio įmokėjimo grąžinimo.

Kelionės pagrindinis agentas dabar bus Baltic Tours iš Bostono, tačiau visas rezervacijas reikia atvarkyti per LAK atstovus. Bus skrendama į Rygą per Kopenhagą. Kelionės kaina iki Vilniaus yra 875 dol. Visi įmokėjimai bus grąžinami, jeigu prieš liepos 1 bus atsisakyta kelionės. Po liepos 1 lėktuvų bendrovė — SAS — pasilaiko 100 dol. pabaudos.

Lėktuvas iš Newarko, išskris 1991 liepos 22 d., o iš Rygos rugpjūčio 5 arba 12. Norintieji skristi, turi įmokėti 300 dol. iki kovo 15. Užsiregistravę po kovo 15, gali būti neįtraukti į grupinį iškvietimo sąrašą.

Be sportininkų, kurie dalyvaus Pasaulio lietuvių žaidynėse, ir be Lietuvą lankančių svečių, dar yra kviečiamas ir jaunesnis sportuojantis jaunimas į specialias sporto stovyklas. Papildomo mokesčio už stovyklas nebus.

Dėl smulkesnių informacijų prašome skambinti P. Gvildžiui į namus: 718 356 - 7871, arba į darbą: 201 804 - 2037.

LB konteinerio pakuotojai ir krovėjai

LB NY apygardos valdybos organizuotas konteineris į Lietuvą išvežtas vasario 5. Prie pakrovimo dirbo būrys talkininkų: (Prie pavardės sklausteliuose pridėta raidė L reiškia — iš Lietuvos.) V. Alksninis, I. Alksninienė, R. Alksninytė, S. Alksninytė, R. Balčėtis (L), M. Brakas, A. Česnavičius, E. Česnavičienė, A. Gudaitis, A. Jankauskas, J. Jankauskas, V. Jankauskienė, G. Jankauskaitė, K. Jurkūnas, A. Keburys (L), V. Katinas, M. Klivečkienė, J. Klivečka, A. Kvedaravičienė (L), D. Kvedaravičiūtė (L), R. Malinauskas (L), A. Marijošienė, L. Milukienė, L. Petraitis (L), P. Palys, G. Rajeckas, D. Ruzga (L), G. Ragus (L), J. Senken, A. Šilbajoris, D. Šilbajorienė, G. Stankūnienė, A. Samušis, S. Trumpickas (L), R. Turskis (L), V. Vaičiulis, M. Žukauskienė, D. Žukauskas.

LB NY apygardos valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems talkininkams.

DAILININKŲ DĖMESIUI

Lietuvių dailininkų susirinkimas kviečiamas š. m. kovo 17, sekmadienį, 2 val. popiet. (Ne 3 val., kaip buvo skelbta praeitame numeryje.)

Susirinkimas bus Kultūros Židinio posėdžių kambaryje. Po susirinkimo — vaišės.

Kviečiami visi šios apylinkės dailininkai. Tuo bus atgaivinta New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos veikla. Ypač dabar svarbu susiburti į draugiją, ar sąjungą, nes kaip vienetas draugija galės daug kur pasireikšti ir pasisakyti Lietuvos reikalais. Galės surengti ir savo parodas, ieškoti geresnių salių lietuvių dailės parodom.

Kviečiami visi vyresnieji ir jaunesnieji. Visi esate labai svarbūs ir visi labai reikalingi! (Šio susirinkimo reikalais galima pasiinformuoti pas Paulių Jurkų vakarais: 718 441 - 3612.)

KOVO VIENUOLIKTOSIOS SUKAKTIS NEW YORKE MINIMA DISKUSIJOMIS

Įtakinga Amerikos užsienio politikos organizacija, The Foreign Policy Association, Lietuvos Respublikos atstatymo vienerių metų sukaktį paminės kovo 11 d. diskusijomis apie Pabaltijo valstybes. Pagrindiniais kalbėtojais bus trys amerikiečiai ir vienas Tarybų Sąjungos atstovas.

Diskusijos įvyks New York Marriot East Side, buv. Halloran House, 525 Lexington Avenue prie 49 St. Pradžia 6 val. vakare. Po diskusijų bus priėmimas. Foreign Policy Association nariai su svečiais dalyvauja nemokamai, o kitiems įėjimo kaina $10, užsiregistravus iš anksto, nes vietų skaičius salėje ribotas. Dėl rezervacijų skambinti 212 764 - 4065.

Savo nuomonę tema "Padėtis Pabaltijo respublikose ir kas toliau"? pareikš tarptautinis advokatas William J. H. Hough III, teisinis Lietuvos Respublikos patarėjas; Marshall Shulman, Harriman instituto sovietikos profesorius; Dimitri Simes, Carnegie Endowment for International Peace narys, ir Genrik Trofimenko, Sovietų Sąjungos misijos prie JT narys, Maskvoje veikiančio JAV ir Kanados reikalų tyrimo instituto vyresnysis darbuotojas.

Laisvės Žiburio radijui kovo mėnesį sukanka 25 metai. Šiai sukakčiai atžymėti yra sudarytas specialus komitetas, kurio pirmasis posėdis įvyko vasario 25 E. Kezienės namuose Woodhavene. Atsilankė 19 narių. Laisvės Žiburio vedėjas Romas Kezys pristatė šventės projektą, kurį komitetas padiskutavo ir priėmė. Komiteto garbės pirmininku išrinktas Antanas Diržys. Šventė bus balandžio 20 ir 21. Šeštadienį Kultūros Židinyje bus akademija ir koncertas. Bus pagerbti Laisvės Žiburio kūrėjai — veteranai. Koncerto programą atliks "Čiurlionio" ansamblis iš Clevelando, kuriam vadovauja iš Lietuvos atkviestas muz. Gediminas Purlys. Po programos bus balius ir šokiai. Gros brolių Kezių orkestras, vadovaujamas Vytauto Daugirdo. Sekmadienį 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne, bus iškilmingos padėkos mišios už sėkmingą Laisvės Žiburio 25 metų kelią. Giedos Čiurlionio ansamblis, pamokslą pasakys kun. Stasys Raila. Po mišių parapijos salėje bus atsisveikinimo su "Čiurlionio" ansambliu pobūvis. Šeimininkė — Eugenija Kezienė.

Šventės proga bus išleista knygelė, kurią redaguoja Violeta Galinauskienė. Kurie šia proga norėtų Laisvės Žiburį pasveikinti, gali kreiptis į L. Ž. raštinę 217 - 25 54 Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229 - 9134.

Šventės išlaidoms mažinti komiteto narė Marytė Šalinskienė paaukojo $1,000.00. Komitetas jai išreiškė nuoširdžią padėką. To posėdžio dalyviai dar dalinosi įspūdžiais prie E. Kezienės paruoštų vaišių. **K. Bč.**

Our Sunday Visitor savaitinis laikraštis vasario 10 dienos numeryje Lietuvai vėl skyrė daug vietos. Laikraščio pirmame puslapyje įdėta didoka Kryžių kalno nuotrauka. Toliau eina platus aprašymas apie Lietuvos įvykius, jos problemas. Aprašytas Kryžių Kalnas, Tytuvėnai, Šiluva, Vilniaus miestas, katedra, Aušros Vartai. Įdėtos devynios spalvotos nuotraukos. Tekstą parašė Loretta Girzaitis, nuotraukas padarė Jean Girzaitis. Jų tėvai į Chicagą atvyko po Pirmojo pasaulinio karo. Seserys gimė ir užaugo Chicagoje, moka gerai lietuviškai. Išaugusios religingoje šeimoje, dabar aukojasi religiniams reikalams. Abi jos aplankė ir Lietuvą. Loretta rengiasi važiuoti į Lietuvą ir ten dirbti religinio auklėjimo srityje.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą